

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

**ANALIZA ŠPORTNOREKREATIVNE DEJAVNOSTI V
ŠPORTNEM DRUŠTVU VOLIČINA V OBČINI LENART**

(diplomska naloga)

AVTOR: MATEJ BANIČ

LJUBLJANA, 2007

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

Univerzitetni študij športne vzgoje
Smer študija: športno treniranje

**ANALIZA ŠPORNOREKREATIVNE DEJAVNOSTI V
ŠPORTNEM DRUŠTVU VOLIČINA V OBČINI LENART**

Mentor:

dr. Herman Berčič, izr. prof.

Konzultant:

dr. Darja Ažman, asist.

Recenzent:

dr. Boris Sila, doc.

Avtor dela:

Matej Banič

Ljubljana, 2007

Zahvala

Za strokovno pomoč pri pisanju in izdelavi diplomskega dela se iskreno zahvaljujem mentorju dr. Hermanu Berčiču, gospe Cvetki Bezjak ter vsem, ki so mi kakorkoli pomagali.

HVALA

Ključne besede: šport, športno društvo, športna rekreacija, občina

Naslov: Analiza športnorekreativne dejavnosti v Športnem društvu Voličina v občini Lenart

Avtor: Matej Banič

Strani: 63

Literatura: 18

Št. slik, tabel: 10, 10

IZVLEČEK

Občina Lenart je srednje velika občina, ki jo sestavljajo štiri krajevne skupnosti. Ponaša se z mnogimi naravnimi in kulturnimi značilnostmi. Ima dobro razvito gospodarstvo, osrednjo vlogo pa zavzemajo podjetja in kmetijstvo. Geografsko-klimatske značilnosti so tipično kontinentalne. V Občini Lenart deluje nekaj zelo uspešnih športnih klubov in društev. Športno društvo Voličina deluje pod tem imenom od leta 1991. Korenine društva so v TVD Partizan Voličina in še prej v Sokolskem društvu pri Sv. Lenartu. Društvo deluje v kraju Voličina, po katerem je tudi dobilo ime. Razpolaga s sedmimi športnimi objekti: asfaltnim roketnim igriščem, košarkarskim igriščem trojk, teniškim igriščem, igriščem za odbojko na mivki, atletsko stezo, travnatim večnamenskim igriščem ter štirimi igrišči za balinanje. Skupna površina vseh objektov je 3055m². V dejavnost društva je včlanjenih nekaj več kot 200 aktivnih članov, od tega je 72 žensk in 140 moških. Največ članov je starih od 19 – 40 let (35%), največ jih vadi dvakrat tedensko (56%). Društvo ima 8 sekcij. Najbolj razširjena je sekcija malega nogometa (60 članov). Ostale sekcije so še balinanje (40 članov), tenis (50 članov), odbojka na mivki (35 članov), aerobika (20 članov), namizni tenis (15 članov), košarka (20 članov) ter predšolska vadba (15 članov). Društvo vsako leto organizira športnorekreativno prireditev Športni dan v Slovenskih goricah, ki se je od leta 1999 udeležilo že preko 2000 ljudi. Poglavitna naloga društva v prihodnje bo še vedno pridobivanje novih članov, predvsem mladih, ter urejanje in širjenje športnega parka Voličina.

Key words: sport, sport association, sport recreation, the community

Title: The analyses of the sport activity and recreation in the sport association Voličina in the community of Lenart

Author: Matej Banič

Pages: 63

Literatures: 18

The number of pictures and arays: 10, 10

SUMMARY

The community Lenart is a middle sized community, composed of four local community. It can bears with lots of natural and cultural characteristics. Here is good developed economy, the main part of it are enterprises and agriculture. Geographic climate characteristics are typical continental. Community Lenart have some quite successful sports clubs and associations. Športno društvo Voličina is one of them, operating under this name since 1991. The roots of this association are at the beginning in Sokolsko društvo from Sv. Lenart, and some years after that in TVD Partizan. Association operates in locality Voličina, there is origin of its name. They use seven sport's objects: asphalt handball playground, basketball playground for triple game, tennis playground, playground for sand volleyball, athletic track, grass playground for several sports and four tracks for bowling. The common area of those objects is 3055m². The association has a little bit more than 200 active members, 72 women and 140 men. The majority of members (35%) are aged 19 – 40, most of them (56%) practice twice a week. Association has 8 committees. The most popular is committee for small football (60 members). The other cmmittees are bowling (40 members), tennis (50 members), sand volleyball (35 members), aerobics (20 members), table tennis (15 members), basketball (20 members) and preschool practice (15 members). Association organize every year sports and recreational event, called Sport's day in Slovenske gorice, with participation of 2000 people, counting from year 1999. The main task of association in the future is still raising the number of members, with stress on youth, and taking care of and extension of the sport's park Voličina.

KAZALO

1.0 UVOD	8
2.0 PREDMET IN PROBLEM	11
3.0 NAMEN IN CILJI NALOGE	16
4.0 METODE DE LA	17
5.0 ANALIZA STANJA	18
5.1 OPIS OBČINE	18
5.1.1 Zgodovinski oris.....	19
5.1.2 Naravne in kulturne znamenitosti.....	20
5.1.3 Gospodarstvo.....	21
5.1.4 Geografsko-klimatske značilnosti.....	22
5.1.5 Demografske značilnosti.....	23
5.2 ŠPORTNI UTRIP OBČINE LENART	24
5.2.1 Zgodovinski oris športa.....	24
5.2.2 Organiziranost športa.....	25
5.2.3 Financiranje športa.....	25
5.2.4 Šolski šport.....	26
5.2.5 Športni objekti.....	27
5.2.6 Strokovni kader.....	28
5.2.7 Športno rekreativne prireditve.....	29
5.2.8 Športna dejavnost društev in klubov.....	31

6.0 ŠPORTNO DRUŠTVO VOLIČINA	37
6.1 PRVI ZAČETKI NASTANEK IN DELOVANJE DRUŠTVA	37
6.2 ORGANIZACIJSKA STRUKTURA	41
6.3 ŠPORTNI OBJEKTI	42
6.4 ČLANSTVO	44
6.5 VSEBINSKA PONUDBA (SEKCIJE ŠPORTNEGA DRUŠTVA VOLIČINA)	46
6.5.1 Mali nogomet.....	46
6.5.2 Balinanje.....	48
6.5.3 Tenis.....	49
6.5.4 Namizni tenis.....	50
6.5.5 Aerobika.....	51
6.5.6 Odbojka na mivki.....	51
6.5.7 Košarka.....	52
6.5.8 Otroški program.....	53
6.5.9 Atletika.....	53
6.5.10 Športni dan.....	54
6.6 NAČRT IN PROGRAM DELA V PRIHODNJE	55
7.0 ZAKLJUČEK	57
8.0 LITERATURA	59
8.1 CITIRANI VIRI	59
8.2 UPORABLJENI VIRI	60
9.0 TABELE IN SLIKE	61

1.0 UVOD

Šport zadovoljuje potrebe po igri, razvedrilu, sprostitvi in gibanju, kar pripomore k optimalnem razvoju psihofizičnih sposobnosti, ohranjanju in izboljšanju zdravja, k zvišanju delovne storilnosti ter pri vzgajanju delovnih navad, predvsem pa je idealen način kvalitetne izrabe prostega časa. V vsakem trenutku družbenega razvoja je šport odsev družbene dinamike in del njene splošne kulture. Z njim se lahko ukvarja prebivalstvo vseh starostnih kategorij neorganizirano, lahko pa se združujejo v društvih ali drugih športnih organizacijah. Je nenadomestljiva prvina kakovostnega življenja.

Namen vsake redne športne aktivnosti je ohranjanje in razvijanje potrebnih gibalnih in funkcionalnih sposobnosti, s tem pa tudi samega zdravja in počutja. Cilj je doseči ravnovesje telesa in duha in biti kos dnevnim obremenitvam, tako da nekaj časa in energije ostane še za partnerja in družino.

Vendar ne gre samo za priložnostno ukvarjanje s športnimi aktivnostmi ob vikendih, temveč za to, da vadba v današnjem času pomeni nujno in hkrati potrebo. Pravzaprav mora biti sestavni del našega vsakdanjika, saj nam bo le tako omogočeno zdravo in zadovoljno življenje.

Šport pomeni mladim razvedrilo in tekmovalnost, odraslim sprostitev in družabnost, starejšim pa pomeni upočasnitev procesov staranja. Različne generacije, različni cilji in potrebe, a vendarle je v besedi šport toliko skupnih povezovalnih dejavnikov, ki se jih vse premalo zavedamo. Sodoben način življenja, ki ne vključuje težkega fizičnega dela, poudarja pa človekove miselne sposobnosti, prinaša veliko pozitivnega. Neobremenjenost telesa pomeni manjšo intenzivnost v življenju, s tem tudi daljše življenje. Toda ta miselnost je v današnjem času presegla pričakovanja. Za vsako delo, ki ga je človek v preteklosti opravljal ročno, poznamo danes pripomočke, stroje, robote. Poleg tega pa je danes za večino ljudi pomembno le delo. Vse to pa človeka postavlja v položaj rušenja njegove osebne integritete. Zaradi tega si moramo prizadevati za dvig športne kulture naroda, predvsem pa prizadevanje za spremembo načina življenja posameznika, kar je odvisno od vrednotenja športne aktivnosti kot sestavine kakovosti življenja.

Šport dobiva vse večjo veljavo in postaja nepogrešljiva sestavina kakovostnega in zdravega življenja, pri tem pa postaja kvalitetna in raznovrstna ponudba vse močnejši družbeni izziv. Ponudba mora zajemati vse možnosti za skupinsko ali individualno rekreacijo ter hkrati nuditi pomoč pri organiziranju razvedrilnih dejavnosti.

Da bodo ljudje spoznali prednosti ukvarjanja s športom, je potrebno ustvariti ustrezne pogoje za vključevanje v razne športnorekreativne panoge. Športna društva so tista, ki ljudem nudijo raznovrstne oblike in vsebine športnega udejstvovanja. Od pestre in bogate ponudbe društev je odvisno vključevanje ljudi v aktivnosti. Vsak občan bi moral imeti možnost, da zadovolji svoje potrebe po športu.

Športno društvo je organizirana skupina ljudi, ki ima skupne cilje in deluje po določenih pravilih. Bistvena elementa za obstojanje društva sta prostovoljni pristop in trajnost članstva. Prostovoljni pristop na društvena pravila in društvene norme zavezuje članstvo na podredivanju društvemu vodstvu in prevzemanje obveznosti društvenega dela pri izvajanju in izvrševanju društvenega programa.

Športna društva predstavljajo enega temeljev delovanja na področju športne rekreacije oziroma športa za vse v Sloveniji. So osnovne »organske« celice in jedra društvenega življenja, ki so v preteklosti v marsičem bogatili organizirano športno življenje številnih generacij Slovencev oziroma prebivalcev Slovenije. Danes bi naj predstavljala izvor napredka in središčnico športnorekreativnega življenja v Sloveniji. Izhajajoč iz osnovnega poslanstva društva je njegovo delovanje determinirano z družbenim, socialnim in kulturnim okoljem. V svoji sredi odraža in odslikava tisti del družbenega dogajanja, ki je namenjen udeležanju zdravega življenjskega sloga prebivalstva Slovenije. V njem se uresničujejo številne želje, interesi in hotenja ter zadovoljujejo številne potrebe, ki jih današnji človek in sopotnik civiliziranega obdobja preprosto mora zadovoljevati (Berčič, 2006).

Pomen športnih društev je omogočanje velikemu številu ljudi, predvsem mladim, ukvarjanje s športom in druženje z vrstniki na takšen način, ki ustvarja pogoje za vzpodbujanje zdravih vedenjskih vzorcev in življenjskih navad. V današnjem času je to velikega pomena, saj so mladi vse preveč prepuščeni sami sebi in negativnim vplivom okolja.

V športnih društvih se ljudje ukvarjajo s športom iz različnih vzrokov, namenov in ciljev. V glavnem poznamo dva namena udejstvovanja: zaradi rezultata ali/in zaradi razvedrila ter drugih pozitivnih vrednot, ki jih lahko nudi šport. Zaradi rezultata se v športnih društvih vsakodnevno izvaja sistematični trening, ki lahko v daljšem obdobju pripelje tudi do vrhunskega športnega rezultata. Mnogi udeleženci v športu, ne glede na starost, pa ne želijo sodelovati v resnem procesu treniranja, ampak jim je šport predvsem sredstvo razvedrila oziroma rekreacije, ki pa mora biti v športnih društvih načrtovana in strokovno vodena. V prvi vrsti ne gre le za potrebo po gibanju, marveč za željo po druženju, po skupnih dejavnostih, po socialnem odžejanju, pozitivnih čustvenih doživetjih ter po duševnem in duhovnem bogatenju.

V občini Lenart deluje veliko društev in klubov, a le Športno društvo Voličina ima svoje lastne objekte, raznoliko športnorekreativno ponudbo, lastni kader, dve tekmovalni sekciji in je najbolj aktivno športno društvo v občini.

2.0 PREDMET IN PROBLEM

Športna rekreacija je svobodno na podlagi interesov in želja posameznikov izbrana aktivnost, ki se izvaja izven poklicnega dela. Cilji športnorekreativne dejavnosti so usmerjeni k celovitemu zdravju ter kakovosti in humanizaciji življenja. Povezana je z organizacijskimi in vsebinskim oblikovanjem ter smotrnim izkoriščanjem prostega časa. Da bodo ljudje spoznali prednosti športne rekreacije, je potrebno ustvariti ustrezne pogoje za vključevanje v razne športnorekreativne panoge. Vsak občan bi moral imeti možnost, da zadovolji svoje potrebe po športu. Glede na to, da so pričakovanja interesi in zmožnosti različni, je potrebno ljudem ponuditi čim bolj raznovrstne oblike in vsebine športnega udejstvovanja. Od pestre in bogate ponudbe bo odvisno vključevanje ljudi v aktivnosti. Športno udejstvovanje je takšen način sprostitve, ki zajema vse ljudi ne glede na starost, spol, poklic, motorične in funkcionalne sposobnosti ter socialni in ekonomski status.

Rekreativni šport posega v vse pore družbenega življenja in je zagotovo svojevrsten fenomen današnjega časa. Vključuje posameznike, ožje in širše družbene skupine ter različne sloje prebivalstva. V tej dejavnosti so vključene različne vladne ustanove in institucije, nevladne organizacije, civilna družbena sfera oziroma različne športne organizacije, športna podjetja, posamezne strokovne pedagoške in znanstvene institucije ter druge športne organizacije in seveda športna društva (Berčič, 2005).

Aktivno in množično vključevanje ljudi v programe športnorekreativne dejavnosti je močno povezano s športnimi društvi.

Športno društvo je pravna oseba zasebnega prava in se ustanovi na podlagi zakona o društvih. Športno društvo lahko ustanovijo najmanj trije polnoletni državljani Republike Slovenije, ki na ustavnem zboru sprejmejo sklep o ustanovitvi in temeljni akt društva. Športno društvo temelji na statutu športnega društva. Statut športnega društva mora vsebovati: ime in sedež društva; namen in naloge društva; način včlanjevanja in prenehanja članstva; organe društva; sestavo organov; način volitve članov organov ter njihovo mandatno dobo; pravice, dolžnosti članov in organov društva; financiranje društva ter način prenehanja društva. Društvo ne more začeti delovati prej, preden ni vpisano v register društev. Vsako športno društvo ima svoje

cilje, pomen in naloge. Član športnega društva lahko postane vsak ljubitelj športa glede na dejavnost, ki ga športno društvo izvaja.

Športna društva lahko razvrstimo na posamezne skupine. Najbolj znana je razvrstitev društev po športnih panogah (košarkarsko društvo, nogometno društvo). Delimo jih tudi po številu panog, ki so predmet dejavnosti članstva. To so lahko homogene organizacije, ki se ukvarjajo samo z eno dejavnostjo (NK Maribor), ali heterogene organizacije, ki se ukvarjajo z več dejavnostmi (ŠD Voličina). Društva lahko tudi delimo po območju delovanja. To so krajevna, občinska, mestna, republiška društva. Praviloma so društva krajevna ali občinska. Po funkcionalnem merilu ločimo splošna in posebna. V splošnem društvu se združujejo neposredni udeleženci športa v posrednih pa le delavci za neko stroko (trenerji, sodniki).

Športna društva razvrščamo v pet modelov športnih društev (Šugman, 1998):

- model društva, kjer se člani društva ukvarjajo sami s svojo športnorekreativno dejavnostjo (zaprto društvo);
- model društva, za katerega je značilna njegova vpetost v krajevno okolje. Tovrstno športno društvo nudi predvsem svoje strokovne storitve drugim (podjetjem, šolam, vrtcem, pa tudi krajanom) in za to prejme določeno plačilo (odprto društvo);
- model športnega društva, ki goji mešani tip dejavnosti, zanj je značilno, da se del članstva ukvarja s športno rekreativno dejavnostjo, del pa s tekmovalno usmerjenim športom, zaradi doseganja vrhunske športne ustvarjalnosti;
- model športnega društva, ki je izključno usmerjen v tekmovalni šport in k doseganju vrhunskih športnih dosežkov, selekcijsko bazo ima v društvu samem, v ŠŠD ali športnih šolah;
- model športnega društva izključno iz vidika vrhunske športne ustvarjalnosti, takšno športno društvo se zgleduje po manegmantu podjetja. Ima zelo ozko člansko bazo, ki jih pridobiva iz vrst domačih in tujih igralcev. Cilji so izključno vrhunski rezultati in nudenje razvedrila gledalcem.

V občini Lenart deluje preko 30 športnih društev, ki predstavljajo temelj delovanja na tekmovalnem in športnorekreativnem področju. So osnova društvenega življenja. Povezujejo se z vzgojnoizobraževalnimi institucijami ter drugimi organizacijami, ki delujejo na področju športa, turizma, zdravstva in drugih področjih. Športna društva povezujejo moške in ženske, staro in mlado ter ljudi različnih profilov. S svojimi programi zadovoljujejo želje ljudi po

zmernem športnorekreativnem udejstvovanju, lažjih treningih, rekreativnih tekmovanjih ali zahtevnejših treningih in tekmovanjih ter vrhunskih športnih dosežkih. Zato se v društvih pojavljajo programi športa za vse, programi perspektivnega in vrhunškega športa, redna vadba v izbranih športnih zvrsteh in programih, različni treningi, tekmovanja in prireditve ter številne akcije in prireditve.

Obstoj, vodenje in delovanje športnih društev so v veliki meri odvisni od materialnih in finančnih sredstev. Različni izvajalci športa financirajo svojo dejavnost iz različnih virov. Športna društva se financirajo s sredstvi iz državnega proračuna, s sredstvi lokalnih skupnosti (občin), s sredstvi fundacije za šport, s članarino, z vadbino, s sredstvi iz najemnin, s sredstvi sponzorjev, donatorjev. Nekatera društva so zaradi nenehnega pomanjkanja denarja na robu preživetja, nekatera pa kljub zaostrenim ekonomskim razmeram uspešno delujejo. Jasno je, da bo treba izboljšati materialni in finančni položaj društev in pridobiti več sredstev, predvsem iz naslova javnih financ. Potencialne možnosti za pridobivanje finančnih sredstev pa izhajajo tudi iz novih športnih programov, storitev v povezavi s turizmom ter z organizacijo različnih množičnih in tekmovalnih prireditev. Če društvo pri opravljanju svoje dejavnosti ustvari presežek prihodkov nad odhodki, ga mora porabiti za izvajanje dejavnosti, za katero je bilo ustanovljeno. Premoženja ni mogoče deliti med njegove člane.

Za uspešno delovanje društva je potrebno dobro vodenje. Pomembna je komunikacija znotraj društva med sestavnimi deli (skupinami). Tako ločimo vodenje celotne organizacije, vodenje strokovnih programov in administracije. V zadnjem času je postalo pomembno vodenje financ in športnega marketinga. Pojavi se še skrb za športne in druge objekte, ki so povezani z dejavnostjo društva. Vodenje mora biti usklajeno in skordinirano. Tako za vodenje športnega društva potrebuje vodja posamezne sposobnosti, ki mu omogočajo objektivno in optimalno delovanje. Natančno mora opredeliti odgovornosti in pristojnosti posameznikov in timov. Vsak izmed njih pa mora imeti primerno znanje, strokovnost. To še posebej velja za tiste, ki prinašajo v društvo novosti in osvežitve. Žal je danes v društvih premalo cenjena in nagrajena strokovnost, še posebej če niso izpolnjeni materialni in finančni pogoji. V tem kontekstu se seveda pojavi izbiranje kadra, torej takšnega, ki zna, hoče in zmore zagotavljati društvu primerno delovanje, napredek in razvoj. Še vedno pa je pri nas izziv v delovanju športnega društva prostovoljstvo, ki je neprecenljiva duhovna vrednota.

Prostovoljstvo je neprecenljiva duhovna vrednota hotenj, znanj in zmožnosti, ki jih poklanjamo tistim, ki to hočejo, želijo in potrebujejo (Matoh, 2006). V preteklosti je bilo čislano in samo po sebi umevno. Bilo je izvorno in osnovno gibalno delovanje društev in klubov. Za uspešnost delovanja društva je potrebno vključiti tako poklicno oziroma plačano delo kot tudi prostovoljno delo. Prednosti, ki jih športnim društvom prinašajo prostovoljni delavci, so številne. Za ljudi, ki se odločijo opravljati tovrstno delo, je značilno, da so močno notranje motivirani, kar lahko izvira iz različnih moralno-etičnih izhodišč. Za prostovoljno delo v športnih organizacijah se prostovoljci odločajo zaradi nabiranja lastnih izkušenj, aktivnega preživljanja prostega časa, spoznavanja drugih ljudi, druženja enako mislečih, pozitivnega okolja, občutka koristnosti in drugih vzrokov. Prostovoljci za svoje delo ne zahtevajo plačila, kar je s finančnega vidika zelo ugodno. Ponavadi se zadovoljijo že s tem, da lahko opravljajo delo in s tem dokažejo pripadnost društvu ali klubu. Drugi pa se odločajo za prostovoljno delo, ker dobijo ob koncu opravljenega dela moralno priznanje ali jim organizator oziroma delodajalec povrne stroške, nastale pri opravljenem delu, in da druge nagrade, ki niso denarne, imajo pa materialne učinke (oprema).

Športna društva kot nepridobitna združenja fizičnih oseb v veliki meri temeljijo na prostovoljnem delu članov. Določena opravila pa društvo prepusti drugim osebam, da ga opravijo proti plačilu. Društvo tako lahko z drugimi osebami sklene pogodbe o delu ali pogodbo o naročilu, lahko pa sklene tudi delovno pogodbo, s čimer nastane delovno razmerje. V tem primeru nastopi društvo v vlogi delodajalca in je kot takšno dolžno ravnati v skladu z delovnopravno zakonodajo.

Društvo mora biti ustrezno organizirano. Društvo sestavljajo organi društva. Najvišji organ društva je občni zbor ali skupščina društva in sprejema vse pomembnejše odločitve. Ostali organi društva so: izvršni odbor, ki je izvršilni organ društva; nadzorni odbor, ki nadzoruje izvršni odbor; disciplinski odbor, ki izreka disciplinske ukrepe. Za normalno delovanje vsako društvo potrebuje jasne cilje in poslovni načrt.

Športna društva morajo za svoj obstoj in uspešnost težiti k pospeševanju vključevanja novih članov v društvo. Zakon o društvu v prvem členu navaja, da je delovanje v športu interesno in prostovoljno. Vsak posameznik se torej prostovoljno in zaradi uresničevanja svojih interesov ukvarja s športom. Prav tako je na ravni športnih organizacij odvisno od članov društva oziroma od uprave, ki predstavlja interese društva, poslanstvo društva. Društva, ki želijo biti

odprta in pritegniti čim večje število članov bodo ravnala skladno s svojimi cilji in izvajala aktivnosti, ki bodo povečale včlanjevanje za razliko od društev, ki želijo biti zaprtega tipa z omejenim številom članov. Pospeševanje vključevanja novih članov, predstavlja zelo pomembno podlago tako za obstoj kot za nadaljnji razvoj športnega društva na področju športa za vse. Z uspešnim povečevanjem števila članov praviloma dosegamo boljše poslovne uspehe. Tako pridobljena finančna in druga sredstva pa lahko vlagamo v posodobitev in prenavo bodisi programov ali objektov, v nagrajevanje in usposabljanje kadrov ter seveda promocijo, kar nam omogoča izboljšanje konkurenčnosti.

Študentje Fakultete za šport so do sedaj v svojih diplomskih nalogah opravili kar nekaj raziskav na temo društev. Vendar je predstavljeno le delovanje društev skozi njihov zgodovinski obstoj, medtem ko športnorekreativno dejavnost društev obravnava le eno diplomsko delo. O Športnem društvu Voličina do sedaj ni narejenih nobenih raziskav ali analiz dejavnosti društva. Opravljena je le analiza razvoja športne rekreacije v Občini Lenart, ki jo je raziskoval g. Mencigar v svojem diplomskem delu.

Športna društva predstavljajo v hierarhični ureditvi športa bazo ali osnovo. Prav zaradi tega spadajo v tej shemi med pomembnejše člene, saj le dobri temelji pomenijo uspešno nadgradnjo. Zaradi tega sem se odločil za izdelavo naloge, ki bo govorila o športnem društvu.

3. NAMEN IN CILJI NALOGE

Namen naloge je predstaviti športno društvo Voličina.

Orisati bom skušal zgodovino društva, smeri razvoja, opisati želim delovanje društva, kakšna je njegova organiziranost, kadrovska struktura, vsebinska ponudba, s katerimi objekti društvo razpolaga, kdo so njegovi člani. Predstavil bom načrte in projekte za prihodnost in kakšen pomen ima društvo za svoj kraj širšo okolico in občino.

Predstavil bom športni utrip občine, katera športna društva in klubi delujejo, kakšna je njihova vsebina in program.

Iz namena in problema proučevanja izhajajo naslednji cilji, v okviru katerih želim:

- a) predstaviti občino Lenart, njeno zgodovino, njene naravne in kulturne znamenitosti, gospodarstvo, njene geografsko - klimatske značilnosti ter demografske značilnosti;
- b) predstaviti športni utrip občine (športna društva in klubi);
- c) analizirati delovanje Športnega društva Voličina;
- d) analizirati športno in rekreativno dejavnost društva ter vsebinsko ponudbo;
- e) opredeliti možnosti razvoja športno rekreativne dejavnosti v občini, načrt in program dela Športnega društva Voličina.

4.0 METODE DE LA

Pri snovanju naloge sem uporabljal naslednje metode dela:

- a) metodo opazovanja;
- b) metodo neformalnega razgovora;
- c) zgodovinsko metodo.

Uporabljal sem tudi dostopno dokumentacijsko gradivo društev in druge pisne vire športno rekreativne dejavnosti v občini Lenarti ter druge dostopne vire in ustrezno strokovno literaturo.

5.0 ANALIZA STANJA

5.1 OPIS OBČINE

Občina Lenart je nastala leta 1998. Takrat so iz nje izstopile in ustanovile svoje občine KS Cerkvenjak, KS Sv. Ana v Slovenskih goricah in KS Benedikt. Razprostira se na 120,2 kvadratnih kilometrih in ima 11.159 prebivalcev. Občino Lenart sestavljajo štiri krajevne skupnosti. To so KS Sv. Jurij, KS Voličina, KS SV. Trojica in KS Lenart.

KS Sv. Jurij sestavljajo naslednja naselja: Jurovski Dol, Malna, Sp. in Sr. Gasteraj, Varda, Zg. Gasteraj in Žitence.

Meri 34 kvadratnih kilometrov in šteje 2076 prebivalcev. V KS Sv. Jurij je popolna osnovna šola, ki jo obiskuje 185 otrok. V kraju Jurovski Dol deluje tudi vrtec. Delujeta dve športni društvi, ki imata na razpolago športno dvorano osnovne šole in zunanja športna igrišča. V letu 2001 je bila končana obnova igrišča za veliki nogomet. Leta 2005 pa je bilo postavljeno igrišče za tenis.

KS Voličino sestavljajo naslednja naselja: Črmljenšak, Dolge Njive, Gradenshak, Nadbišec, Rogoznica, Selce, Sp. Voličina, Starše, Zavrh in Zg. Voličina.

KS Voličina meri 24,12 kvadratna kilometra in šteje 2437 prebivalcev. V kraju Sp. Voličina deluje popolna osnovna šola, ki jo obiskuje 226 otrok. Delujeta tudi dve enoti vrtca. Ena je v Sp. Voličini, druga pa v Selcah. V KS Voličina deluje več športnih društev, med njimi tudi Športno društvo Voličina, ki jo bom posebej analiziral. Športna društva uporabljajo športno dvorano osnovne šole in zunanja športna igrišča ter svoja igrišča. Leta 2005 je bila v Sp. Voličini zgrajena dvorana za squash, ki je v zasebni lasti.

KS Sv. Trojico sestavljajo naslednja naselja: Gočova, Osek, Sv. Trojica, Sp. Senarska, Sp. Verjane, Verjane, Zg. Senarska in Zg. Porčič.

KS in naselje sta se na osnovi referendumu, ki je bil leta 1992, preimenovala iz imena Gradišče v Slovenskih goricah v Sv. Trojico v Slovenskih goricah. KS Sv. Trojica meri 26.16 kvadratnih kilometrov in šteje 2194 prebivalcev. V kraju Sv. Trojica deluje popolna osnovna šola, ki jo obiskuje 245 otrok. V kraju je deluje tudi vrtec, ki je bil dograjen leta 1989. V KS je dovolj možnosti za šport in športno rekreacijo na zunanjih igriščih osnovne šole, v

Športnem centru Osek, ob Trojiškem jezeru in v gozdu Dobrava. Tako v KS deluje kar nekaj športnih društev.

KS Lenart sestavljajo naselja: Lenart, Lormanje, Močna, Radehova, Sp. Porčič, Sp. Partinje, Sp. Žerjavci, Šetarova, Vinička vas, Zamarkova in Zg. Žerjavci.

KS Lenart meri 35,92 kvadratnih kilometrov in ima 4452 prebivalcev. Pri Lenartu, ki je postal mesto leta 1988, deluje popolna osnovna šola, ki šteje 450 otrok. V mestu je tudi vrtec. V KS deluje veliko društev in klubov. Pogojev za šport in rekreacijo je veliko od asfaltnih igrišč pri OŠ in v mestnem parku, športnorekreacijskega centra Polena, teniških igrišč, sprehajalnih poti in športne dvorane, ki je bila zgrajena leta 1992.

5.1.1 Zgodovinski oris

Sv. Lenart se je v 13. st. razvil ob sedanji Ptujski cesti ter pod cerkvijo oblikoval trg, na katerem so se združile ceste iz Maribora, Gornje Radgone, Ptujja in Cmureka, in prav zaradi te ugodne lege se je kraj z okolico hitro razvijal. Sv. Lenart je postal trg leta 1332. S tem je dobil posebne pravice.

V srednjem veku se je Sv. Lenart razvil v pomembno gospodarsko, upravno, cerkveno in kulturno središče za velik del Slovenskih goric. Njegov razvoj so še zlasti pospeševali Herbersteini, pa tudi drugi dejavniki: stal je na križišču cest, imel je dobro gospodarsko zaledje, bil je sedež župnije za prostorno območje.

Razvoj trga Sv. Lenart so od 15. st. naprej zelo zavrli vdori Turkov, kužne bolezni in številni požari. Na cerkvenem zvoniku sta še ohranjena strelna lina in obrambni pomol, od koder so opazovali приход Turkov.

Sv. Lenart v Slovenskih goricah je dočkal 1. svetovno vojno kot tipični podeželski trg, v katerem je bila večina tržanov slovenskega rodu. 1. svetovna vojna je prinesla v osrednje Slovenske gorice veliko sprememb. Zaradi vojne je skoraj povsem zamrlo društveno življenje, bistveno pa so se poslabšale tudi življenjske razmere prebivalstva.

Med obema vojnama je bil čas precej zapletenih ekonomskih, političnih in mednacionalnih notranjih nasprotji, močna pa je bila moč kraja. Sicer pa se je tudi v krajih sedanje občine Lenart kazale razmere tedanjega časa, predvsem gospodarska kriza. Za to obdobje je značilna tudi živahna društvena dejavnost, predvsem lenarškega Sokola. V tem obdobju industrije praktično ni bilo, izjema so bili le usnjarji.

Med 2. svetovno vojno so na območju osrednjih Slovenskih goric potekali narodno-osvobodilni boji manjših krajevnih skupin proti okupatorju.

Povojna oblast je imela tudi na območju sedanje občine Lenart značaj ljudske oblasti, ki se je v Sloveniji oblikovala v narodnoosvobodilnem boju med 2. svetovno vojno. Konec vojne in leta po njej je občina Lenart doživela kot območje, obremenjeno z ostanki tradicionalizma in zaostalosti, s pretežnim deležem kmečkega prebivalstva in z razdrobljeno posestjo. Med leti 1949 in 1953 se je izvajala elektrifikacija. V zadružnih domovih je potekalo družabno življenje, plesi in veselice, uprizarjali pa so tudi gledališke igre. Kmetijstvo je bilo pomembna dejavnost, delež kmečkega prebivalstva je leta 1961 znašal 80,9 % (Toš, 1996). Sredi šestdesetih let so se začele obsežne hidro in agromelioracije v Pesniški dolini, ki so se nadaljevale z zaokrožanjem kmetijskih zemljišč, pretežno v lasti Agrokombinata Lenart. Zasebno kmetijsko proizvodnjo pa je pospeševala Kmetijska zadruga Lenart. Lenart z okolico je sodil med tipična manj razvita območja v Sloveniji vse do začetka pospešene industrializacije sredi sedemdesetih let. Z industrializacijo se je občina Lenart dejavno vključila v politiko uresničevanja skladnejšega regionalnega razvoja. V tem času je bil zgrajen vodovod Maribor-Lenart in občinsko vodovodno omrežje, začela pa se je tudi obsežna modernizacija cestnega omrežja z asfaltiranjem. Leta 1990 je bila zgrajena prva čistilna naprava.

5.1.2 Naravne in kulturne znamenitosti

Naravne znamenitosti v občini Lenart predstavljajo jezera. To so jezero Komarnik, ki sodi med nekdanja grajska jezera in leži pri Črnem lesu ob regionalni cesti Maribor–Lenart. Ob jezeru živijo redke živalske in rastlinske vrste. Okrog jezera je speljana sprehajalna pot, ki jo ureja Turistično društvo Lenart. Zelo znano je Trojiško jezero, ki je imelo nekdanje urejeno

kopališče, danes pa ga uporabljajo razen ribičev še jadralci na deski in čolnarji. Poleg jezer so znani tudi vrelci radenske, vendar žal nobeden od njih ni urejen.

Največjo kulturno znamenitost predstavlja grad Hrastovec, ki je eden najmogočnejših grajskih kompleksov na slovenskem štajerskem. Njegova stavbna zgodovina sega vse do 13. stoletja. Najodličnejši lastniki Hrastovca so bili grofje Herbestaini. Grad so posedovali od leta 1379 do leta 1421, od leta 1482 do leta 1802 in od leta 1915 do leta 1945.

Vsaka KS ima svojo cerkev. Najstarejša med njimi je cerkev Sv. Lenarta, po kateri je tudi kraj dobil ime. Prvič je omenjena leta 1196. Zelo obiskana je tudi baročna cerkev pri Sv. Trojici, katere značilnost so trije turni.

Omeniti je treba še kapele, Maistrov razgledni stolp na Zavrhu in spomenike, kot sta kip NOB v središču Lenarta in Črni križ pri Hrastovcu.

5.1.3 Gospodarstvo

Po drugi svetovni vojni je Lenart zelo počasi dobival vlogo in položaj važnejšega upravno-političnega in nato še gospodarskozaposlitvenega središča Slovenskih goric. Tako so tudi drugi kraji in KS dobivali vse večji gospodarski pomen, predvsem v kmetijstvu. Občina je doživela največjo družbeno gospodarsko preobrazbo sredi sedemdesetih let 20. stoletja, ko se je pri Lenartu začela nagla industrializacija. Ta je močno pospešila deagrarizacijo in urbanizacijo ter dodobra spremenila značaj takratnega manj razvitega slovenskogoriškega podeželja. Industrija, za Lenart so bili še posebej značilni nekdanji obrati mariborskih podjetij, je bistveno pripomogla k sedanji visoki razvojni stopnji Lenarta, ki je po spremembi družbene ureditve in nastanku samostojne slovenske države leta 1991 kljub mnogim gospodarskim težavam vzdržal in se uvrstil med razvojno uspešna okolja. Stopnja brezposelnosti je v občini Lenart med najnižjimi v Podravju in celotni Sloveniji. Nastalo je več novih manjših in srednje velikih podjetij ter v zadnjih letih tudi trgovskih centrov. Veliko je tudi zanimanje za individualno stanovanjsko gradnjo (Toš, 2000).

Najbolj razvita podjetja so TBP Lenart, Prevent Halog, Unior, Livarna, Sadjarstvo Lenart.

Podjetja imajo velik vpliv na razvoj športa v občini, predvsem na področju financiranja športnih društev in klubov.

V občini se še vedno polovica aktivnega prebivalstva ukvarja s kmetijstvom, kar vpliva na športno dejavnost prebivalcev. Zaradi prezaposlenosti in neozaveščenosti je odstotek športno aktivnih med kmečkim prebivalstvom zelo nizek. Kmetije se največ ukvarjajo z vinogradništvom, za kar so zelo dobri geografski in klimatski pogoji. Poleg vinogradništva se jih veliko ukvarja tudi s sadjarstvom.

Glavna kmetijsko gospodarska panoga je govedoreja. Z njo se ukvarja blizu 70% kmetij. Kmetije, ki se ukvarjajo s prirajo mleka in govejega mesa, so v celotnem področju občine, tako v nižinskem kot tudi v gričevnatem delu. Značilnost živinorejskih kmetij je precejšna razdrobljenost kmetijskih zemljišč in majhnost posesti. Nekaj je tudi kmetij, ki se ukvarjajo s prašičerejo in drobnico, vendar ne presegajo 20%. Kmetije prodajajo svoje proizvode v glavnem preko Kmetijske zadruge Lenart.

5.1.4 Geografsko - klimatske značilnosti

Občina Lenart leži v osrednjih Slovenskih goricah, mesto Lenart pa je središče Slovenskih goric. Sestavljajo jo nizka slemena in griči. Značilnosti se kažejo v nadmorskih višinah in izoblikovanosti površja. Rečne doline so široke, slemena pa položna in dolga. Najpomembnejši vodni tokovi so Pesnica, Dravinja, Rogoznica, Velka in Globovnica. Zaradi tektonskega ugrezanja je območje ob Pesnici s pritokom Dravinje in Velke precej nižje. Večja naselja skupaj z obdelovalno zemljo ležijo na sušnejših robovih dolin.

Klima je tipična kontinentalna, to pomeni da so zime hladne od -2 do 2 stopinji Celzija pa tudi do -15 stopinj Celzija, poletja pa topla. Padavine se gibljejo med 850 mm in 1150 mm na leto. Plasti zemlje so zelo raznolike, saj so se razvile pod vplivom številnih naravnih dejavnikov, kamor prištevamo kamenine in človeka. Velik del ozemlja pokrivajo laporji, glinje in peski. Na strmih pobočjih je prisotna erozija in odplakovanje, zato imajo tla manj rastlinskih hranil kot tla na položnejših predelih.

5.1.5 Demografske značilnosti

V občini Lenart so zelo pozitivni demografski trendi. Na pozitivno gibanje števila prebivalstva vpliva industrializacija in z njo povezana urbanizacija in po svoje tudi sorazmerno velik delež kmečkega prebivalstva, ki je po svojem načinu življenja vezano na domače krajevno okolje, zato je veliko nadomestnih gradenj in dozidav.

Tabela 1: gibanje prebivalstva

LETO	1981	1991	2002
KS Lenart	4082	4106	4452
KS Voličina	2215	2228	2437
KS Sv. Jurij	2150	2163	2076
KS Sv. Trojica	2168	2228	2194
OBČINA LENART	10615	10725	11159

Iz tabele 1 je razvidna rast prebivalstva zadnjih 20 let, ki je 5,5%. Število prebivalcev pa se bo v občini še večalo z izgradnjo avtoceste. Izgradnja avtoceste bo občino povezala z večjimi mesti v državi, tako da se bo v občino priseljevalo vedno več ljudi. Zadnji podatki iz leta 2002 so vzeti iz statističnega urada Republike Slovenije ob popisu prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj leta 2002, podatki za leto 1981 in 1991 pa so vzeti iz Lenarškega zbornika 2000.

Vse značilnosti demografskih procesov moramo upoštevati pri načrtovanju športa v občini. Večje število prebivalstva lahko ob določenih pogojih pomeni večje število športno aktivnih. Občina mora imeti interes, da bo v športno dejavnost vključila čim večje število občanov. Večje število športno aktivnih pa pomeni večjo delovno storilnost, boljše zdravje, boljšo kakovost življenja občanov ter posledično hitrejši razvoj same občine. S povečanjem števila prebivalcev pa se poveča tudi potrebo po športnih objektih, po večjemu številu športnorekreativnih programov in po boljši organiziranosti.

5.2 ŠPORTNI UTRIP OBČINE LENART

5.2.1 Zgodovinski oris športa

Šport v občini Lenart ima dolgo in bogato zgodovino. Začetki segajo v leto 1908, ko je bilo ustanovljeno Telovadno društvo Sokol pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. Ustanovitelj društva je bil Franc Štupica, vendar je zelo kmalu vodstvo Sokola prevzel odvetnik dr. Miha Gorišek in ga potem dejansko vodil do leta 1941.

Svoje lastne dvorane Sokol ni imel vse do konca 1. svetovne vojne. Po pridobitvi lastne dvorane se je vsebina telovadbe začela hitro spreminjati in povečalo se je število telovadnega orodja.

Po letu 1937 je bilo v zimskih mesecih organizirano smučanje, lov na lisice, smučanje s konjsko vprego in še razne zabavne igre pod vodstvom Romana Rozine. Društvo je imelo vsako leto poletni javni telovadni nastop, kjer so člani pokazali znanje, ki so ga v tem letu ali letih osvojili.

Sokolsko društvo je delovalo s svojimi sokolskimi četami v vseh krajih Slovenskih goric. Ti kraji imajo še danes svoja športna društva (Toš, 1998).

Organizacijsko je Sokol deloval kot društvo. Vodil ga je upravni odbor s starost na čelu. Imel je še podstarosto, gospodarja, tajnika, blagajnika in še štiri člane. Finančno je društvo svoje delovanje pokrivalo s članarino, ki so jo plačevali člani, z dohodki od prireditev in donacijami. Vsi člani so v društvu delovali brezplačno kot amaterji. Od društva niso imeli nobenih posebnih ugodnosti. Društvo Sokol je med obema vojnama doseglo tako na kulturnem kot na telovadnem področju lepe uspehe. Sokoli so bili liberalci, ki niso bili tesneje povezani z vero. Telovadno društvo Sokol pri Lenartu v Slovenskih goricah je prenehalo delovati v letu 1941 (Toš, 1998).

Pri Lenartu je delovalo tudi telovadno društvo Orel do prepovedi leta 1929, v zadnjih letih pred vojno pa Društvo Slovenskih fantov in deklet.

V sredini leta 1945 se je Sokol v SR Sloveniji preimenoval v Društvo za telesno vzgojo Partizan. Priprave na ustanovitev telovadnega društva Partizan Lenart so se začele leta 1949 in so se proti koncu leta tudi zaključile. Pričeli so delovati oddelki pionirjev in pionirk,

mladincev in mladink, kasneje pa tudi članov in članic. TVD Partizan Lenart je vsako leto sodeloval pri organizaciji Titove štafete. Organizirali so vsakoletni spomladanski in jesenski kros, letovanja na morju in zimovanja v hribih in seveda različna športna tekmovanja in prireditve. Leta 1955 je bilo ustanovljeno TVD Partizan Voličina, leta 1973 TVD Partizan Sv. Jurij, v letih 1981/82 pa še v sodelovanju s TVD Partizanom Lenart TVD Partizan Benedikt in Sv. Trojica. Poleg TVD Partizan so delovala tudi šolska športna društva, ki so jih vodili telovadni učitelji.

Po političnih spremembah in osamosvojitvi leta 1991 so se leta 1992 TVD Partizan preimenovala v športna društva. Tako v občini Lenart deluje športna društva v vseh krajevnih skupnostih. To so ŠD Lenart, ŠD Sv. Trojica, ŠD Sv. Jurij in ŠD Voličina.

5.2.2 Organiziranost športa

Vsa športna društva in klubi v občini Lenart so člani Športne zveze Lenart. Športna zveza Lenart je pravna oseba zasebnega prava in je prostovoljno, samostojno, nepridobitno združenje društev in klubov, ki se ukvarjajo s športno dejavnostjo. Zveza usklajuje društvene športne programe, pripravlja kriterije za financiranje in zastopa društva. Je članica Olimpijskega komiteja Slovenije - združenja športnih zvez.

Namen zveze je vzpodbuditi športno dejavnost, združevanje športnih društev, klubov, skrb za množičnost in popularizacijo športne dejavnosti med občani, predvsem med mladino ter jih po njihovi prostovoljni odločitvi pritegniti v članstvo, pospeševati razvoj vrhunškega športa.

Za uspešno uresničevanje svojih ciljev in namena ima Zveza naslednje organe: skupščino, predsedstvo, nadzorni odbor in disciplinsko komisijo.

5.2.3 Financiranje športa

Sistem financiranja športa ima velik vpliv na razvoj in delovanje športnih društev, klubov in posameznikov. Za kandidacijo proračunskih sredstev je potrebna prijava na javni razpis, ki ga razpiše občina. Izvajalci športnih programov v občini Lenart se lahko prijavijo na javni razpis občine Lenart. Tako imajo možnost dobiti del sredstev za svoje delovanje. Na razpis se lahko

prijavijo športna društva, zavodi, gospodarske družbe, zasebniki in druge organizacije, ki izpolnjujejo predpisane pogoje za izvajanje dejavnosti na področju športa.

Predmet razpisa je sofinanciranje naslednjih športnih programov v občini Lenart:

- interesna dejavnost v zavodih s področja vzgoje in izobraževanja, ki ni predmet redne športne vzgoje;
- šport nadarjenih otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport;
- športna vzgoja otrok in mladine s posebnimi potrebami;
- športna vadba otrok in mladine;
- kakovostni šport, posamezniki in ekipni športi;
- vrhunski šport, posamezniki in ekipni športi;
- šport invalidov;
- šport za vse;
- športne prireditve;
- šolanje in izpopolnjevanje strokovnih kadrov;
- tekoče vzdrževanje ter obnova opreme in objektov ter nakup opreme.

Športna društva se poleg sredstev iz državnega proračuna financirajo s pomočjo fundacije za šport ter z lastnimi viri financiranja, ki vključujejo članarino, vadbino, sredstva iz najemnin, donatorska sredstva, sponzorska sredstva ter iz različnih dejavnosti društva.

5.2.4 Šolski šport

V osnovni šoli se začne osnovna vadba in prva redna tekmovanja, ki so vezana na dejavnost šolskih športnih društev. Šolska športna društva v okviru šol organizirajo medrazredna tekmovanja in sestavljajo ekipe šol za občinska prvenstva različnih športnih panog. Na nivoju občine potekajo občinska prvenstva osnovnih šol Lenart, Voličina, Sv. Jurij, Sv. Trojica in dve osnovni šoli iz drugih občin. To sta osnovna šola Benedikt in osnovna šola Sv. Ana. Prvenstva organizira Športna zveza Lenart v sodelovanju s šolo, na kateri prvenstvo poteka. V okviru šolskih športnih tekmovanj Športna zveza organizira tekmovanja v mali odbojki za deklice in dečke, tekmovanje v odbojki za starejše deklice in starejše dečke, tekmovanja v košarki za starejše deklice in starejše dečke, tekmovanje v malem nogometu za mlajše in starejše deklice ter mlajše in starejše dečke, tekmovanje v velikem nogometu za starejše dečke ter tekmovanje v krosu. Pred leti je bilo v sodelovanju s Kolesarskim klubom TBP Lenart

organizirano občinsko tekmovanje v kolesarstvu. V občini Lenart po rezultatih v odbojki izstopajo deklice OŠ Lenart, ki se redno uvrščajo na najvišja mesta na državnih prvenstvih OŠ, dečki OŠ Lenart v malem nogometu ter deklice OŠ Sv. Trojica prav tako v malem nogometu.

5.2.5 Športni objekti

Občina, predvsem pa kraji oziroma krajevne skupnosti morajo športnim objektom nameniti veliko pozornost, saj so ti pogoj za redne športne aktivnosti ne glede na letni čas ali vremenske razmere.

Tabela 2: športni objekti

Športni objekti	število	Tip objekta	Velikost (m ²)
igrišče za mali nogomet	6	odkrit	5.040
športna dvorana	4	pokrit	2.385
igrišče za tenis	6	odkrit	5.472
igrišče za veliki nogomet	4	odkrit	5.000
balinišče	2, 4	odkrit, pokrit	206, 413
igrišče za košarko	4	odkrit	2.480
igrišče za odbojko	3	odkrit	480
igrišče za odbojko na mivki	3	odkrit	660
hipodrom	1	odkrit	8.000
fitnes	3	pokrit	230
skupaj	37		30.366

V občini Lenart je skupaj 37 športnih objektov, ki predstavljajo skupaj 30.366 m² športnih površin. Od tega je 27.338 m² površin odprtega tipa in 3.028 m² površin pokritega tipa.

Najbolj obiskana in izkoriščena je Športna dvorana Lenart, ki ima zraven osnovne dvorane še gimnastično dvorano, rokoborsko dvorano ter prostor za fitnes. Vsaka osnovna šola v občini ima svojo športno dvorano in zunanja igrišča, ki jih športna društva uporabljajo za svojo dejavnost v dogovoru z osnovno šolo. V občini je največ igrišč za mali nogomet (6), kar je ena glavnih športnih panog, prav tako pa je šest igrišč za tenis. Vsaka KS ima tudi svoje igrišče za veliki nogomet, ki je poleg malega nogometa najpopularnejša športna panoga.

Največjo površino predstavlja hipodrom, ki je v osnovi namenjen konjenikom, vendar ga v veliki meri uporabljajo tekači, sprehajalci in celo kolesarji za svojo športno rekreativnodejavnost. V zimskem času je na hipodromu speljana proga za smučarski tek. Lenarška občina je veliko pridobila leta 2005 z odprtjem dveh fitness centrov, ki ponujata zraven fitnesa še več vrst aerobike, savn, masaž ter solarije.

5.2.6 Strokovni kader

Uspešna športna dejavnost na področju športne rekreacije ter športni uspeh ekip in posameznikov je odvisen od številnih vaditeljev, trenerjev, planinskih vodnikov in drugih, ki skrbijo za kakovost in množičnost športnih dejavnosti v občini. Kakovostni strokovno kadri so na področju športne rekreacije neizogiben pogoj njenega razvoja. Strokovni kadri v športnih društvih in klubih morajo biti primerno strokovno usposobljeni, tako da svoja pridobljena znanja in vedenja v okviru pedagoško–andragoškega, menedžerskega in športnorekreacijskega procesa uveljavljajo pri vodenju različnih skupin, ki delujejo v društvu (Berčič, 2006).

V občini je bilo v zadnjih letih pridobljenih veliko novih strokovnih kadrov, ki so se izobraževali na Fakulteti za šport ali pridobivali znanje na različnih seminarjih in konferencah. Vendar jih je še vedno premalo.

Tabela 3: število strokovnih delavcev glede na športno panogo

ŠPORTNA PANOGA	ŠT. STROKOVNIH DELAVCEV
kolesarstvo	1
odbojka	2
planinstvo	24
košarka	1
nogomet	3
mali nogomet	4
balinanje	2
twirling	1
SKUPAJ	38

Iz tabele 3 je razvidno, da je v občini 38 strokovnih delavcev, ki imajo licence za vodenje svojih ekip ali skupin. Največ jih je v obeh planinskih društvih (24), kar kaže na strokovnost vodenja organiziranih planinskih izletov. Žal pa je pri ostalih panogah premalo izobraženih na področju športa za vodenje ekip. Naštel sem le panoge, ki imajo med svojimi kadri vsaj enega trenerja z ustrezno športno izobrazbo. Vsak klub ali društvo bi moral težiti k temu, da ima v svojih vrstah trenerja ali vaditelja s strokovno izobrazbo na področju športa. Tako morajo klubi in društva v svojo delovanje vključevati amaterski kader. Rezultati posameznih klubov in društev dokazujejo, da ima veliko zaslug za delovanje prav amaterski kader, kljub pomanjkanju finančnih sredstev in slabi kadrovske politiki. S spremembami v OŠZ Lenart na področju izobraževanja strokovnega kadra bodo lahko ti delavci prišli do znanja in bodo tako s svojim nesebičnim delom pripomogli k razvoju športa v občini.

5.2.7 Športnorekreativne prireditve

V občini Lenart je kar nekaj športnorekreativnih prireditev. Organizirajo jih posamezna društva in klubi v sodelovanju z Športno zvezo Lenart in občino Lenart. Namenjena so občanom in občankam občine Lenart, ne glede na starost in socialno ekonomski status, saj so vse prireditve brezplačne. S tem občina poizkuša pritegniti čim večje število udeležencev na posamezni prireditvi in jim s tem omogočiti zdravo zabavo, rekreacijo in sprostitve. Po vsaki prireditvi je še krajši kulturni in zabavni program.

Organizacijsko najzahtevnejša prireditev je turističnorekreativni kolesarski maraton Štiri peresna deteljica, ki ga organizira Športna zveza Lenart in Kolesarski klub TBP Lenart. Generalni sponzor prireditve je Občina Lenart. Za uspešno organizacijo maratona je potrebno urediti kar nekaj formalnosti na Upravni enoti Lenart. To so: vloga, opis proge, obvestilo za zdravstveni dom, obvestilo za policijo, skica proge z redarskimi mesti in kontrolnimi točkami ter opis kritičnih točk, spisek redarjev, soglasje Gasilskega društva Lenart, kjer je štartno ciljni prostor, soglasje vseh KS ter dokazilo, da je prireditev vpisana v koledar prireditev. Prvi maraton je bil organiziran leta 1999 in je potekal po nekoliko drugačni trasi, kot poteka danes. Zadnjih pet let maraton poteka po isti progi in sicer po vseh štirih KS občine Lenart. Zato se maraton imenuje Štiriperesna deteljica. Je tradicionalna prireditev, ki se je vsako leto udeleži vedno več ljubiteljev kolesarjenja. Na prvem maratonu je bilo 75 udeležencev, medtem ko jih je bilo leta 2006 okrog 250.

Športni vikend v Športni dvorani Lenart je prav tako tradicionalna prireditev, ki se je začela leta 1997. Prireditev je predvsem predstavitev športnih panog. Dopoldne je nogometni turnir, na katerem sodelujejo članske in veteranske ekipe krajevnih skupnosti občine Lenart ter ekipa občine Lenart. Predstavitveni nastop imajo dekleta iz Twirling kluba Lenart. Predstavi se odbojarski klub s svojimi mlajšimi selekcijami ter seveda s člansko ekipo, ki ponavadi igra tekmo s kakšnim prvoligašem. Predstavitveni nastop imajo sekcije za aerobiko, športno gimnastiko, badminton in namizni tenis Športnega društva Lenart. Na koncu je košarkarska tekma med KK Lenart in povabljeni ekipo. Med polčasom so nagradne igre, katerih se udeležijo gledalci s svojim košarkarskim znanjem.

Tradicionalni planinsko turistični pohod na Zavrh organizirata Planinsko društvo Lenart in Športna zveza Lenart. Pohod je vsako leto. Prvič letos je potekal že dvaindvajsetič. Pohoda se udeležijo pohodniki različnih starosti in pomeni veliko druženje krajanov občine Lenart ob prazniku dela. Pohodniki lahko izberejo med dvema potema. To sta turistična, ki je nekoliko lažja in krajša ter planinska, ki je speljana nekoliko okrog po slovenjegoriških gričih. Pohoda se ponavadi udeleži okrog dvesto pohodnikov. Na Zavrhu je kratek kulturni in zabavni program ter obilo kulinaričnih dobrot. Vsak pohodnik prejme spominsko kapo, majico ali kakšen drugi spomin.

Tek ob Trojiškem jezeru je bil prvič organiziran leta 1983. Proga je speljana v čudovitem okolju okrog jezera. Tek organizirata Športno društvo Sv. Trojica in Športna zveza Lenart. Je edini tek v občini Lenart. V letih 1993 pa vse do leta 2001 teka ni bilo zaradi nezainteresiranosti in neangažiranosti članov Športnega društva Sv. Trojica. Tek poteka v več kategorijah. Leta 2005 je bilo rekordno število udeležencev. Tek se je udeležilo 120 tekačev, predvsem iz občine Lenart. Tek je rekreativnega značaja, zmagovalec je vsak, ki priteče do cilja.

Športni dan v Slovenskih goricah je prireditev, ki jo organizira Športno društvo Voličina. Športni dan je bil prvič organiziran leta 1999 in poteka tradicionalno vsako leto meseca septembra na igriščih Športnega društva Voličina. Tekmovanja potekajo v različnih športnih panogah in se jih lahko udeležijo vsi, ki si želijo športnega druženja. Tekmovanja potekajo v balinanju, ulični košarki, tenisu, malem nogometu in odbojki na mivki. Na prvem Športnem

dnevu je sodelovalo 20 ekip, s preko 120 udeleženci, leta 2004 pa je sodelovalo kar 61 ekip, s preko 350 udeleženci. To vse kaže na veliko zanimanje za šport in odlično organizacijo.

5.2.8 Športna dejavnost društev in klubov

Na območju občine Lenart deluje kar 34 društev in klubov. Nekatera društva so usmerjena v tekmovalni šport, večina društev pa je izključno usmerjena v športnorekreativno dejavnost. Izredno pestra ponudba omogoča, da se v zadnjih letih veliko ljudi vključuje v rekreativno dejavnost. Vse aktivnosti so dobro organizirane in obiskane, vendar je problem v strokovnosti vodenja programov društev in klubov

Konjeniški klub Lenart

Konjeniški šport v občini Lenart se je začel razvijati leta 1950. Razvoj je vsekakor pogojevala ljubezen in privrženost posameznikov do tega lepega in zanimivega športa. Prva dirka je bila 1. maja leta 1950. Danes prireja klub eno ali dve dirki na leto. Poleg tekmovalnega športa gojijo tudi rekreativno jahanje. Klub šteje danes 75 članov. Hipodrom, ki je v lasti Konjeniškega kluba Lenart uporabljajo krajanji, občani za tek in rekreacijo.

Rokoborski klub Lenart

Razvoj rokoborbe pri Lenartu ima začetke v letu 1948, ko je potekalo prvo tekmovanje. S tem tekmovanjem je pri Lenartu naraslo zanimanje za rokoborbo. Leta 1960 je bil ustanovljen rokoborski klub, ki pa je deloval v okviru TVD Partizan Lenart. Najbolj znana imena lenarške rokoborbe so Ivan Pirher, Jože in Radovan Šuman ter Tomo Jagarinec, ki se je leta 1987 celo udeležil evropskega prvenstva. Zaradi nesoglasji med člani kluba je leta 1998 klub razpadel na dva kluba, vendar je aktivno dejaven le klub, ki je obdržal ime Rokoborski klub Lenart. Leta 2006 je klub organiziral državno prvenstvo v grško-rimskem slogu za pionirje in mladince.

Društvo malega nogometa Lenart

Društvo je bilo ustanovljeno leta 2001 in združuje 580 ljubiteljev malega nogometa. Organizirani so v dveh občinskih ligah, v medobčinski ligi, v 2. SLMN in 1. SLMN. Društvo je organizator in vodja ligaškega tekmovanja v občinskem merilu, omogoča pa tudi izobraževanja za strokovne kadre v klubih.

Košarkaški klub Lenart

Klub je bil ustanovljen leta 1975 in se je imenoval Občinski košarkarski klub. Največji uspeh je klub dosegel v sezoni 2002/03, ko je igral kvalifikacije za 1.B ligo. Danes klub šteje 120 članov in pokriva vse selekcije v tekmovalnem sistemu. Mlajši in starejši dečki sodelujejo v 2. ligi SV Slovenije. Kadeti in mladinci sodelujejo v 2. državni ligi in se skoraj vsako leto borijo za preboj v 1. ligo. Člani pa sodelujejo v 2. državni ligi. Klub prireja številne turnirje, na katerih sodelujejo številne ekipe iz vse Slovenije. Eden takšnih turnirjev, na katerem sodelujejo in se pokažejo vse selekcije Košarkarskega kluba Lenart, je Dan košarke.

Kolesarski klub TBP Lenart

Ustanovljen je bil leta 1990, vendar je bilo kolesarstvo v Lenartu prisotno že veliko prej. Leta 1984 je nastala kolesarska sekcija pri TVD Partizan Lenart. Klub vsako leto priredi VN Lenarta, na kateri sodelujejo vsi slovenski in nekateri tuji klubi. Leta 1995 in 2004 so organizirali državno prvenstvo v cestni vožnji. Od leta 1999 sodelujejo pri organizaciji turistično rekreativnega kolesarskega maratona Štiriperesna deteljica. Od leta 2002 je klub soorganizator mednarodne etapne dirke za mladince Po Štajerski. Klub ima tekmovalce v vseh kategorijah ter ima sekcijo za rekreativno kolesarstvo. Šteje 85 članov. Leta 1997 sta se olimpijskih dnevov mladih udeležila Boštjan Krevs in vodja slovenske delegacije trener Andrej Petrovič. Leta 2003 se je mladinskega svetovnega prvenstva udeležil Jože Senekovič.

Športno društvo Sv. Jurij

Združuje športne zanesenjake in tiste, ki se ukvarjajo z eno izmed športnih panog. Organizirano športno življenje sega v leto 1967, ko so začeli s prvim organiziranim igranjem

nogometa, iz česar se je kasneje razvilo športno društvo. Športno društvo TVD Partizan je bilo ustanovljeno leta 1973. Poleg nogometa so organizirali široko paleto sekcij: atletiko, košarko, odbojko, šah ter se povezanli s šolskim športnim društvom. Leta 1992 se je društvo preimenovalo v Športno društvo Sv. Jurij. V letu 2003 so obnovili igrišče za veliki nogomet in zgradili objekt, slačilnice in garderobe ob igrišču, ki so pomemben lastni prostor. Leta 2005 so zgradili dve igrišči za tenis. V društvu delujejo sekcije za veliki nogomet (mlajši cicibani, cicibani, kadeti, mladinci, članska ekipa), mali nogomet, odbojko, tenis ter šahovska sekcija.

Športno društvo Lenart

Športno društvo Lenart ima svoje začetke v sokolskem gibanju, ki je bilo pri Lenartu prisotno od leta 1908. Leta 1949 je bilo ustanovljeno TVD Partizan Lenart, ki se je leta 1992 preimenovalo v Športno društvo Lenart. Namen društva ni usmerjenost v tekmovalni šport, ampak v šport za vsakogar. V športnem društvu delujejo različne sekcije različnih starostnih skupin. Tako v društvu deluje otroški program, ki je namenjen najmlajšim, starim od 3 do 5 let. Vodita ga dve vzgojiteljici. Za otroke je tudi organizirana vadba gimnastike pod strokovnim vodstvom, ki je razdeljena na več starostnih skupin in se deli po spolu. Za starejše ljubitelje športa pa je organizirana vadba odbojke, namiznega tenisa, badmintona in košarke. Vsako leto organizirajo zaključno prireditev v Športni dvorani Lenart, kjer prikažejo predvsem najmlajši svoja znanja.

Športno društvo Sveta Trojica

Športno društvo Sv. Trojica je bilo ustanovljeno leta 1982 z namenom razvoja množične rekreativne vadbe mlade in srednje generacije. Aktivnost članstva je bila pogojena z načinom življenja trenutnega obdobja. Zelo obiskani so bili in so še tradicionalni tek ob Trojiškem jezeru, mali nogomet in jadrnanje na deski. Bili so tudi soorganizatorji državnih in občinskih športnih prireditev. Tako so leta 1995 s Kolesarskim klubom TBP Lenart organizirali državno prvenstvo v cestnem kolesarstvu. Vzpon društvenega delovanja je povzročila dolga leta pričakovana in leta 1989 zgrajena športna dvorana in urejeno zunanje igrišče z nočno razsvetljavo. Od leta 1997 dalje se je v društvu povečala organizirana vadba številnih skupin (odbojka, mali nogomet, tek, kolesarjenje, košarka).

Twirling, plesni in mažoretni klub Lenart

Ustanovljen je bil 19. avgusta 2000 kot prvi uradno ustanovljen twirling klub v Sloveniji. V prvi mažoretni skupini je plesalo 12 deklet. Od takrat pa vse do danes je število članov kluba iz leta v leto naraščalo. Danes ima klub več kot 100 članov. Poleg rednih nastopov v domačem kraju in okolici (preko 300) se plesalci kluba udeležujejo tekmovanj v tujini. Največji uspeh kluba je uvrstitev Twirling tima seniork na Svetovni pokal v twirlingu, avgusta 2005, kjer so dekleta osvojila 5. mesto. Trenerka kluba je že od samega začetka Anita Omerzu, ki ima opravljen trenerski certifikat ameriške twirling zveze in hrvaške mažoretno zveze, prav tako pa tudi nacionalni in mednarodni sodniški izpit za twirling in mažorete. Vsako leto organizira klub tudi dve samostojni prireditvi, ko se predstavijo vsi plesalci kluba, in sicer v mesecu decembru Novoletno produkcijo in zaključno prireditev ob koncu šolskega leta - Otroci sonca.

Ribiška družina Pesnica

Ribiška družina Pesnica je društvena organizacija, v kateri se prostovoljno združujejo športni ribiči. Ustanovljena je bila leta 1957. V družino je včlanjenih 300 članov in 150 mladih ribičev. Povezuje se z vsemi sorodnimi institucijami: Ribiško zvezo Slovenije, Zvezo ribiških družin Maribor, Zavodom za ribištvo Slovenije, Ministrstvom za kmetijstvo Slovenije, Ministrstvom za okolje in prostor, Veterinarsko službo, Turistično zvezo Lenart in Športno zvezo Lenart. Velik poudarek daje družina domačemu in tujskemu ribiškemu turizmu, saj jezeri Radehova in Sv. Trojica z lepim okoljem vabita na športni ribolov vse tiste, ki si želijo te zvrsti rekreacije in sprostitve. Prepoznavna je doma in tudi na tujem po tem, da vzgaja mladi ribiški kader v športne in tekmovalne ribiče. Pohvalijo se lahko, da so večkratni ekipni in posamezni državni prvaki. Večkrat na leto organizirajo prijateljska srečanja, povezana z ribolovom, za svoje člane in državna meddružinska tekmovanja za člane, mladince in pionirje. Vsako leto organizirajo tudi tradicionalno tekmovanje za mlade ribiče pod imenom Alpe-Jadran. Velika pridobitev je leta 2004 zgrajen Ribiški dom. Tako imajo člani ustrezen prostor za svoje dejavnosti, gostom pa olepšajo bivanje v naših krajih.

Športno nogometno društvo Old boys & young boys

Je eno najmlajših športnih društev, ki je bilo ustanovljeno leta 2004. Danes šteje okrog 120 članov. Glavna panoga je mali nogomet. Imajo šest selekcij. To so cicibani, U10, U12, U14, člani in veterani ter deklice. So organizatorji zimske lige za kategorije U10, U12, U14. Zraven nogometa igrajo odbojko, košarko in namizni tenis. Imajo svoj fitness, prostor za aerobiko in klubsko sobo. Društvo sodeluje s Turističnim društvom, Gasilskim društvom in Klubom malega nogometa.

Planinsko društvo Lenart

26. decembra 2004 so dopolnili 30 let obstoja in organiziranega dela na planinskem področju v osrednjih Slovenskih goricah. Planinstvo je bilo pri Lenartu že dalj časa prisotno, vendar je bilo Planinsko društvo Lenart ustanovljeno šele 26. decembra 1974. Glavna dejavnost društva je izletništvo in gorsko pohodništvo. Člani društva se tudi vedno ukvarjajo z varstvom narave in turistično promocijo naravnih in kulturnih znamenitosti Slovenskih goric. Leta 1982 so lenarški planinci skupaj s Turističnim društvom Zavrhu in člani drugih lokalnih društev pripravili dan Pomurskih planincev na Zavrhu s praznovanjem 15-letnice Pomurske poti. Planinsko društvo Lenart je bilo prva leta po ustanovitvi tudi znano po prirejanju množičnih smučarskih izletov na Roglo. Lenarški planinci tudi radi obiskujejo tuja gorstva. Posebej ponosni pa so na člana društva Tadeja Goloba, ki se je 09.10.2000 povzpел na vrh Mont Everesta (8848 m). V svetu so redka planinska društva, katerih člani so bili na vrhu najvišje gore sveta. Društvo ima okrog 250 članov. Vsako leto organizirajo 14 do 16 vodenih pohodov v Slovenske gore. Društvo ima 8 društvenih vodnikov z veljavno licenco in kategorijo.

Planinsko društvo Hakl

Planinsko društvo Hakl je bilo ustanovljeno leta 1996 in je letos praznovalo deseto obletnico. Ob tej obletnici so izdali publikacijo z naslovom Po desetih letih. V največji meri se ukvarjajo s tem, kako vključiti v društvo čim večje število ljubiteljev gora in narave. Društvo je članica Planinske zveze Slovenije in ima okrog 200 članov. Vsako leto poskrbi za vsakoletno odgovarjajoče število vodenih pohodov. V povprečju jih je od 14 do 18 na sezono,

katerih se udeleži okrog 300 udeležencev. Prepoznavni so v svojem lokalnem prostoru. V centru Sv. Trojice stoji pred kulturnim domom oglasna deska in je postala mesto, kjer se ustavi ljubitelj planin kot tudi naključni pešec, ki ga pritegne zanimiva vsebina. Tam lahko dobi dovolj informacij, v kolikor ga s tega področja preživljanja prostega časa kaj zanima. Društvo ima za svoje člane tedensko redne uradne ure. V njih se redno dobivajo posamezni vodniki ali predsedniki komisij in odborov, ki se tako dogovarjajo za aktivnost in bodoče delovanje. Člani pa lahko opravijo skozi vse leto svoje članske obveznosti, dobijo informacije za pohode in se na njih tudi prijavijo. Društvo ima 16 društvenih planinskih vodnikov z veljavno licenco in kategorijo (Lipič, 2006).

6.0 ŠPORTNO DRUŠTVO VOLIČINA

6.1 PRVI ZAČETKI, NASTANEK IN DELOVANJE

Prvi začetki športa v Voličini so povezani s Sokolskim društvom Sv. Lenart. Leta 1931 je bila ustanovljena Sokolska četa Sv. Rupert. Ime je dobila po cerkvi Sv. Ruperta, ki stoji v Voličini. Četa je bila odvisna od društva pri Sv. Lenartu, ki je spadal pod mariborsko okrožje.

Informacije sem dobil preko neformalnega intervjuja z gospo predsednico ter iz ohranjenega arhiva. Žal je v določenih letih arhiv pomanjkljiv. K temu je pripomoglo dvoje: hitro menjavanje vodstva in pomanjkanje prostora za shranjevanje dokumentacije.

Slika 1: Članska izkaznica Franca Ploja iz leta 1955 (lastnik: Franc Ploj)

Podatki o delu, oziroma zapisani viri, segajo v leto 1970, društvo pa je bilo ustanovljeno 1955 leta. Tako je minilo že 52 let delovanja.

Navedel bom nekaj pomembnih letnic, ki so pomembne za uspešen razvoj Športnega društva Voličina. Leta 1971 je nastal statut TVD Partizan Voličina, ki so ga sestavili člani in tedanji predsednik Jože Šilec. Obsegal je 15 členov. Njihova takratna naloga je bila vključevanje

mladih članov in članic, ki bi se rekreativno ukvarjali s kakršnokoli športno panogo v TVD Partizan Voličina. V letu 1972 je bil predsednik Janko Čuček. Zanimivost iz tega leta so smučarska tekmovanja. Tekmovanja so bila občinska in so potekala v smuku in veleslalomu. Največja pridobitev v tem letu pa je bila izgradnja šolske telovadnice. Decembra tega leta se je začela redna vadba in sicer v štirih skupinah: pionirji, pionirke, mladinci in člani. Vsaka skupina je imela svojega vaditelja, člani pa so prijeli članske izkaznice. Leta 1973 so v upravnem odboru zapisali zanimivo misel: »Čuvajmo športno tradicijo v Voličini tudi v bodoče in skrbimo, da bo ime kraja simbol športa v bližnji in daljni okolici. Zato si tudi ti dolžan prispevati svoj del.« Članov društva je bilo okrog 110. V letu 1974 se je vadba razširila na 9 skupin. To so bile: mlajši pionirji, starejši pionirji, mladinci, mladinke, člani in članice, košarkarji, atleti, igralci namiznega tenisa in nogometaši. Program za to leto je zajemal vadbo v telovadnici, občinsko smučarsko tekmovanje, smučarski tečaj za otroke, namizni tenis, košarkarske tekme, tekaška tekmovanja, spomladansko in jesensko slovenjgoriško nogometno ligo ter nogometni turnir ob krajevnem prazniku.

Slika 2: Ekipo malega nogometa TVD Partizan v 70-ih letih. (arhiv ŠD Voličina)

Nogomet je bil v visokem razcvetu. Nogometaši iz Voličine so bili pobudniki nogometnega življenja v občini Lenart in bili večkrat zapored prvaki slovenjgoriške lige v malem nogometu. Leta 1975 so praznovali dvajsetletnico delovanja društva. Predsednik kluba je bil Darko Rebernik. Potekala je občinska zimska košarkarska lig. Člani društva so se udeleževali

pohoda Po poteh partizanske Ljubljane. Odvijala se je nogometna liga in občinsko tekmovanje v krosu. Enajst članov pa se je udeležilo republiškega krosa v Murski Soboti.

Slika 3: Travnato in asfaltno igrišče v Voličini v 70-ih letih. (arhiv ŠD Voličina)

Tega leta so se začele priprave za izgradnjo asfaltnega igrišča, ki je bilo zgrajeno naslednje leto. Leta 1976 je bila napisana in tudi izpolnjena prošnja DTV Partizan Voličina za dovoljenje uporabe vaškega zemljišča za veliki nogomet. Tako se je začel razvijati poleg malega še veliki nogomet. Tekmovanja so potekala po usklajenem planu, prav tako leta 1977. Leta 1978 je bil izvoljen novi odbor. Pričela se je tudi redna vadba rokoborbe. To leto je začetek tradicionalnega nogometnega turnirja v malem nogometu Za pokal Slovenskih goric, ki ga še vedno organizirajo. Leta 1982 je aktivno delovala občinska telesnokulturna skupnost pri Lenartu. Člani društva so se redno udeleževali njihovih sej. Urejali so klubski prostor v Zadružnem domu. Organizirana je bila TRIM akcija. Začel je izhajati časopis Mladi z goric, v katerem so redno izhajali članki in objave društva. Podatki iz tega leta kažejo, da je bilo urejenih 968m² zunanjih športnih površin in 148,5m² notranjih, kar je bilo premalo za potrebe krajanov. DTV Partizan je v tem letu prejel diplomu Zveze telesnokulturnih organizacij Lenart kot najboljša krajevna skupnost občine Lenart v športni rekreaciji. Vseh tekmovanj na nivoju občine je bilo 40. Organizirali so prvo prvenstvo v smučarskih skokih na 30m skakalnici, ki so jo zgradili sami člani sekcije za smučarske skoke. 13. februarja so na skakalnici v Zgornji Voličini organizirali krajevno tekmovanje v smučarskih skokih. Tekmovanja se je udeležilo sedemindvajset tekmovalcev pred približno sto petdesetimi gledalci.

Slika 4: Tekmovanje v smučarskih skokih na 30-metrski skakalnici v 80-ih letih.
(arhiv ŠD Voličina)

Vse akcije so bile obiskane v velikem številu, tako da lahko govorimo o množični telesnokulturni dejavnosti v krajevni skupnosti. Društvo je prejelo diplomu za prvo mesto v natečaju »iščemo najboljšo telesnokulturno organizacijo« v organizaciji in množičnosti. Leta 1983 je društvo v okviru občinskega praznika organiziralo prvo kolesarsko dirko. Tekmovanja se je udeležilo 75 tekmovalcev in sicer iz občin Maribor, Lenart, Murska Sobota in Ptuj. Istočasno je bilo izvedeno TRIM kolesarjenje od Lenarta na Zavrh. Začeli so se prvi organizirani planinski pohodi. Nadalje so potekala leta v društvu po ustaljenem tiru. Redno so se menjavali predsedniki, zato je prišlo do izgube nekaj pomembne dokumentacije. Tako je od leta 1985 do 1995 dokumentiranega zelo malo ali nič. Po letu 1985 je bilo manjše zatišje, sicer pa so se aktivnosti odvijale po programu. Leta 1988 je bilo zgrajeno igrišče za tenis. Z

samo izgradnjo igrišča se je povečala športnorekreativna ponudba društva. Začela so se organizirati teniška srečanja z ostalimi društvi in klubi tako v občino kot izven nje. V tem času so bili najbolj aktivni in uspešni nogometaši.

Leta 1992 se je društvo preimenovalo v Športno društvo Voličina.

Po letu 1998 se je veliko naredilo pri izgradnji in urejanju Športnega parka v Voličini. Z izgradnjo in urejanjem se je število članov društva precej povečalo. Povečala pa se je tudi ponudba društva. Tako so pridobili balinarsko igrišče, ki so ga tudi pokrili in zaprli, igrišče za odbojko na mivki, zunanje igrišče za košarko, atletsko stezo in travnato večnamensko igrišče na katerem bodo postavili otroška igrala. V letih 2000-2006 so potekale aktivnosti v naslednjih dejavnostih: turnirji v tenisu, redna športnorekreativna vadba v dvorani in na prostem, odbojka na mivki, balinanje, nogomet, namizni tenis, planinski pohodi in razne druge aktivnosti.

Športno društvo Voličina spada med modele športnih društev z mešano vsebino. Del članstva se ukvarja s športnorekreativno dejavnostjo, del pa s tekmovalno usmerjenim športom zaradi doseganja vrhunske športne ustvarjalnosti. S tekmovalno usmerjenim športom zaradi doseganja vrhunskih rezultatov se v društvu ukvarjajo nogometaši, ki tekmujejo v II. malo nogometni slovenski ligi in pa balinarji, ki tekmujejo v mariborsko-selški ligi.

Društvo si prizadeva pridobivati čimveč novih članov, predvsem mladih. Želijo čim bolj izkoristiti igrišča, ki jim dajejo izredne pogoje za redno vadbo in tekmovanja. Društvo se financira s članarino, z dotacijami občine Lenart in s pomočjo sponzorjev, predvsem ob določenih prireditvah.

6.2 ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

Društvo sestavljajo organi društva in skupščina – občni zbor ŠD Voličina. Občni zbor sestavljajo vsi člani društva. Občni zbor je najvišji organ društva in sprejema vse pomembnejše odločitve, ki so povezane s klubom (sprejema program dela društva, finančni načrt in zaključni račun, voli in razrešuje organe društva...). V organe so predlagani in

izvoljeni posamezni člani. Organe društva sestavlja izvršni odbor, nadzorni odbor in disciplinska komisija. Kot posebno telo pa so vodje posameznih sekcij društva.

Izvršni odbor je izvršni organ društva, ki opravlja organizacijska, strokovno-tehnična in administrativna dela ter vodi delo društva po programu in sklepih občnega zbora. Nadzorni odbor spremlja delo izvršnega odbora in drugih organov društva ter opravlja nadzor nad finančno-materialnim poslovanjem. Disciplinska komisija vodi postopek in izreka disciplinske ukrepe v skladu z disciplinskim pravilnikom (opomin, javni opomin, izključitev). Predsednik društva zastopa in predstavlja društvo pred državnimi in drugimi organi in organizacijami, je odgovoren za delovanje kluba v skladu s pravilnikom in pravnim redom RS. Za svoje delo je odgovoren izvršnemu odboru in občnemu zboru.

Organizacija društva je postavljena tako, da omogoča čim večjemu številu članov, da se na eni strani organizirano ukvarjajo s športnorekreativno vadbo, po drugi strani pa skrbi za čim bolj učinkovito delovanje na tekmovalnem področju.

6.3 ŠPORTNI OBJEKTI

Športno društvo Voličina razpolaga s sedmimi športnimi objekti, ki jih koristijo člani društva in zunanji najemniki igrišč za športno udejstvovanje. Zraven športnih objektov je v samem športnem parku tudi gostinski lokal, ki je v lasti kluba. Športno društvo Voličina in osnovna šola imata dogovor o uporabi športne dvorane osnovne šole Voličina. Športno dvorano uporabljajo aerobičarke, igralci namiznega tenisa in v zimskem času igralci malega nogometa.

Najstarejši objekt je asfaltno rokometno igrišče, ki je bilo zgrajeno leta 1975. Igrišče je bilo večkrat obnovljeno, nazadnje leta 2006, ko so igrišče prevlekli z novo asfaltno podlago. Igrišče se uporablja za igranje malega nogometa.

Leta 1986 se je porodila zamisel o širjenju športnorekreativne ponudbe. V ta namen je nekaj športnih zanesenjakov začelo z izgradnjo teniškega igrišča, ki pa je bilo dokončno zgrajeno šele leta 1988. Teniško igrišče je redno oskrbovano. Vzdrževanje športnih objektov je financirano iz občinskega proračuna.

Prelomno leto je bilo leta 1999, natančneje 22. 9. 1999, ko so športni park razširili s petimi novimi igrišči. Otvoritev igrišč je bila pospremljena z organizacijo Športnega dne, ki je postal tradicionalna športnorekreativna prireditev. Tega leta so bili zgrajeni košarkarsko igrišče, igrišče za odbojko na mivki, dve igrišči za balinanje, atletska steza ter travnato večnamensko igrišče. Leta 2003 sta bili dograjeni še dve igrišči za balinanje in nadstrešnica nad vsemi igrišči za balinanje. Leta 2005 pa so balinišča še dodatno zaprli, tako da se lahko balina skozi vse leto in ob vsakem vremenu.

Vsi športni objekti v športnem parku Voličina so vpisani v razvid športnih objektov pri Ministrstvu za šolstvo in šport in tako predstavljajo del registriranih športnih objektov v Sloveniji.

Tabela 4: športne površine ŠD Voličina

OBJEKT	VELIKOST (m²)
asfaltno igrišče - roket	861
košarkarsko igrišče	175
tenis igrišče	648
igrišče za odbojko na mivki	210
atletska steza	268
travnato večnamensko igrišče	480
štiri igrišča za balinanje	413
SKUPAJ	3055

Iz tabele 4 je razvidno, da je skupna površina športnih objektov 3055m². Največ površine zavzemajo asfaltno igrišče, tenis igrišče, travnato večnamensko igrišče in pa igrišča za balinanje. Športna igrišča in objekti so redno vzdrževani. So izrednega pomena pri ponudbi društva in pri aktivnosti članov društva. So tudi pogoj za redno športnorekreativno dejavnost članov društva. Brez športnih objektov bi bila dejavnost članov društva zelo skromna in osiromašena. Športni objekti ŠD Voličina so tudi na izposojajo zunanjim uporabnikom. Največ se izposojajo igrišča za balinanje, saj so ena redkih, ki so pokrita in tako omogočajo vadbo čez vse leto in v vseh vremenskih pogojih. V poletnih mesecih se lahko najame tudi igrišče za odbojko na mivki, ki je edino v občini s fino mivko ter teniško igrišče.

6.4 ČLANSTVO

V dejavnost društva je včlanjenih nekaj več kot 200 aktivnih članov. Ob včlanitvi v društvo je potrebno poravnati članarino in za nekatera igrišča tudi igralnino. Vsak član društva prejme člansko izkaznico. V društvo se lahko včlani vsak, ki si želi športne aktivnosti.

Tabela 5: Struktura članov po spolu

MOŠKI	ŽENSKÉ	SKUPAJ
140	72	212

Iz tabele 5 je razvidno, da je v društvu več dejavnih moških kakor žensk. Glavni razlog, zakaj je v društvu več moških kot žensk, je treba iskati v sami dejavnosti društva, kjer je glavna dejavnost mali nogomet.

Tabela 6: struktura članov po starosti

STAROST	ŠTEVILO ČLANOV	%
do 7 let	15	7
8 – 14 let	25	12
15 – 18 let	50	23
19 – 40 let	70	33
40 – 60 let	45	21
nad 60 let	5	4
SKUPAJ	212	100

V tabeli 6 so starostni intervali postavljeni tako, kot so tekmovalne kategorije v določenih športnih panogah: dečki ali pionirji, mladinci, člani in pa veterani. Iz tabele je razvidno, da je v društvo aktivnih 40 otrok do 14. leta, od tega jih obiskuje otroški program 7%, kar je 15 predšolskih otrok. V dejavnost je vključenih še 25 otrok osnovnošolcev in 50 srednješolcev, ki obiskujejo različne dejavnosti društva. Tako predstavljajo otroci in mladina kar 42.5% strukture članstva v društvu, kar kaže da se v društvu ne rabijo bati prihodnosti. Največ aktivnih članov je v obdobju od 19–40 leta (33%). To so leta aktivnega delovanja v poklicih,

ustvarjanja družine in primernih življenjskih razmer. Kljub temu pa je pomembno najti čas in energijo za športno aktivnost, katero člani v društvu tudi najdejo. Velik pomen pri privabljanju ljudi v obdobju srednjih let ima športnorekreativna ponudba društva, pravi pristop ter način dela. Veliko je bilo že članov društva v mladih letih. Tako ostajajo tudi kasneje zvesti svojemu društvu.

Tabela 7: število redno aktivnih po športnih panogah

ŠPORTNA PANOGA	ŠTEVILO
odbojka na mivki	35
mali nogomet	60
tenis	50
balinanje	40
košarka	20
namizni tenis	15
aerobika	20
predšolska vadba	15
atletika	15
SKUPAJ	270

Iz tabele 7 lahko vidimo, da je skupno število redno aktivnih po športnih panogah večje, kot je skupno število članov društva. To pripisujem dejstvu, da so v določene športne panoge vključeni eni in isti člani, kar kaže raznolikost športne aktivnosti članov društva. Iz tabele je tudi razvidno, da se največ članov ukvarja z malim nogometom, kar je tudi glavna dejavnost društva. Sledijo tenis, balinanje, odbojka na mivki, košarka, atletika, aerobika in predšolska vadba.

Tabela 8: pogostost vadbe

POGOSTOST VADBE	ŠTEVILO ČLANOV	%
manj kot 1-krat tedensko	9	4
1-krat tedensko	40	19
2-krat tedensko	120	56
3-krat ali več tedensko	41	21
SKUPAJ	212	100

Tabela 8 nam kaže tendenco pogostosti vadbe članov društva. Največ članov (56%) vadi dvakrat na teden. To so predvsem tisti člani, ki se ukvarjajo z malim nogometom in balinanjem, igralci košarke in drugi člani. 2-kratna tedenska vadba pozitivno vpliva na krvno-žilni in dihalni sistem. Tako tudi v društvu priporočajo in zagovarjajo vadbo 2-krat na teden, če je le mogoče pod strokovnim vodstvom. 1-krat tedensko se ukvarja 19% članov. To so predšolski otroci, nekateri igralci tenisa, namiznega tenisa, plesalke aerobike. Velik odstotek (21%) se jih ukvarja z aktivnostjo 3-krat ali več tedensko. To so nekateri igralci malega nogometa in balinanja, ki se ukvarjajo zraven s še kakšno aktivnostjo kot je tenis, namizni tenis, košarka.

6.5 VSEBINSKA PONUDBA (SEKCIJE ŠPORTNEGA DRUŠTVA VOLIČINA)

6.5.1 Mali nogomet

Nogomet je gonilna sila Športnega društva Voličina. Klub malega nogometa DTV Partizan Voličina je začel delovati leta 1965. V nekaj letih je z vztrajnim delom svojih članov postal zelo uspešen, saj lahko v poročilu o delu iz leta 1973 preberemo: »Ne moremo mimo tega, da je naša nogometna ekipa eden najuspešnejših športnih kolektivov v Slovenskih goricah, saj se lahko ponašamo z zavidljivimi rezultati. Poleg tega, da smo bili pobudniki nogometnega življenja v lenarški občini (pred osmimi leti), ves čas uspešno delujemo in smo sedaj že tretjič zapored na vrhu slovenjgoriške lige v malem nogometu. Vzgojili pa bomo tudi mlado ekipo, ki nas bo nekega dne uspešno zamenjala.«

Leto 1975 je postalo ena od prelomnic za mali nogomet v Voličini. Ob deseti obletnici delovanja so namreč s prostovoljnimi prispevki in volonterskim delom asfaltirali igrišče za mali nogomet in s tem omogočili pogoje za še hitrejši vzpon malega nogometa. Leta 1977 so v društvu prvič organizirali turnir za Pokal Slovenskih goric, ki ga organizirajo še danes. Leta 1980 se je klub preimenoval v Klub malega nogometa Slovenske gorice, vendar je ostal kot sekcija Športnega društva Voličina.

V klubu delujejo ekipe članov, veteranov, ženska ekipa ter ekipa kadetov (U16).

Slika 5: udeleženci zaključnega turnirja z navijačicami leta 2004 (arhiv ŠD Voličina)

Članska ekipa je postala večkratni pokalni in ligaški prvak občine Lenart. Poleg tega se je udeleževala tudi večjih tekmovanj, kot so Slovenski revialni pokal (SRP) in Pokal občinskih prvakov (POP). V SRP-u je ekipa sodelovala vse od njegove ustanovitve leta 1985. V tem tekmovanju je dosegla 6 turnirskih zmag in eno drugo mesto na zaključnem turnirju. V skupnem seštevku je v tem tekmovanju na 9. mestu med preko 250 ekipami iz cele Slovenije. Nekdanji igralec in sedanji član upravnega odbora, Igor Tuš, je tudi najboljši strelec tekmovanja SRP. V POP-u je zasedla eno tretje in dve četrti mesti v Sloveniji. Sedaj že deseto leto zapored nastopa v II. SLMN, največji uspeh pa je dosegla v sezoni 1996/97, ko je z drugim mestom le za las zgrešila uvrstitev v 1. državni ligo.

Tabela 9: uvrstitve v 2. slovenski ligi

SEZONA	UVRSTITEV
1996/97	2. mesto
1997/98	4. mesto
1998/99	6. mesto
1999/2000	6. mesto
2000/01	8. mesto
2001/02	5. mesto
2002/03	5. mesto
2003/04	4. mesto
2004/05	3. mesto
2005/06	6. mesto

V preteklosti je imel klub tudi uspešno veteransko ekipo, ki je tekmovala v raznih veteranskih in članskih tekmovanjih po vsej Sloveniji. Ta ekipa je leta 1992 dosegla svoj vrhunec z osvojitvijo naslova državnega prvaka v pokalu SRP za veterane. Danes veteranska ekipa igra v veteranski občinski ligi.

Ženska ekipa je bila ustanovljena leta 1995 in je igrala v I. državni nogometni ligi za dekleta. Štela je 13 članic, ki so pod vodstvom različnih trenerjev prizadevno vadile in dosegle vse večje uspehe na državnih prvenstvih. Leta 1997 so dosegle največjega, saj so osvojile 3. mesto na državnem prvenstvu v dvorani. Dve igralki iz te ekipe sta se prebili celo v vrste mladinske in članske reprezentance in svojo nogometno pot nadaljevali v uglednih klubih velikega nogometa v Sloveniji in celo v sosednji Avstriji.

KMN Slovenske gorice se lahko pohvali tudi pri delu z mlajšimi selekcijami. Tako v državnem tekmovanju klub sodeluje v tekmovanju U16 (kadeti), kjer so v preteklosti dosegli vrhunske dosežke. Mladi igralci KMN Slovenske gorice so postali tudi športna ekipa leta Občine Lenart po izboru Športne zveze.

6.5.2 Balinanje

Z balinanjem so se člani Športnega društva Voličina ukvarjali že pred izgradnjo balinišča leta 1999. Igrali so pri drugih društvih in zasebnikih. Zaradi velikega števila igralcev iz Voličine se je porodila zamisel o svojem lastnem balinišču. Želja se jim je izpolnila leta 1999, ko so odkrili dve igrišči za balinanje. Leta 2001 so zaradi prezasedenosti in vključevanja vedno večjega števila igralcev in igralk. Leta 2001 so odkrili še dve stezi in jih leta 2005 pokrili z nadstrešnico. Leta 2006 pa so balinišče zaprli.

Moška ekipa nastopa v Mariborsko-selški ligi, medtem ko ženska ekipa nastopa v medobčinski ligi. Pohvalijo se lahko s 1. mestom, vse od leta 2001. Društvo organizira turnirje v enojkah, dvojkah in trojkah. Dvakrat letno društvo tudi organizira medčlanski turnir. Leta 2006 je bilo v Voličini organizirano državno prvenstvo v enojkah za ženske. Članica Športnega društva Voličina je zasedla odlično 6. mesto. V društvu skrbijo za podmladek. To so igralci stari do 18 let. V tej kategoriji jih tekmuje 8 in igrajo v medobčinski ligi.

Slika 6: notranjost balinišča (lastnik: Matej Banič)

Igrišča so tudi na izposajo, predvsem ekipam iz okoliških krajev, ki nimajo pokritih igrišč. Igrišča pa si prav tako lahko izposodijo vsi ostali ljubitelji balinanja, ki niso člani društev. V društvu ugotavljajo, da je v občini Lenart vedno večje zanimanje za balinanje, kar se pozna na zasedenosti balinišč ne samo ob vikendih, ampak tudi med tednom ob prostih terminih.

Športno društvo ima tudi dva licencirana trenerja balinanja, ki skrbita za strokovno vadbo članov društva in pa tudi vseh ostalih, ki si želijo strokovne pomoči pri igri.

6.5.3 Tenis

Teniško igrišče Športnega društva Voličina je peščeno in redno vzdrževano. Vadba poteka brez strokovnega vodstva. Igrišče je potrebno pred uporabo rezervirati v gostinskem lokalu športnega društva. Članov, ki igrajo tenis, je 50 in so stari od 16 let pa vse do 60 let. Igrišča si lahko izposodijo prav tako nečlani društva, za kar v društvu obstaja cenik za izposajo igrišč.

Letno sta organizirana dva društvena turnirja in pa turnir v sklopu tradicionalnega športnega dne. Leta 2005 se je začelo premikati tudi pri strokovnosti v samem tenisu. Organiziran je bil teniški tečaj za najmlajše, ki se ga je udeležilo 12 otrok starih od 8 do 14 let. Tečaj je vodila

diplomantka Fakultete za šport Irena Fišer. Žal pa je bil tečaj samo za najmlajše, vendar že razmišljajo o organizaciji tečaja za starejše igralce.

Slika 7: teniško igrišče ŠD Voličina (arhiv ŠD Voličina)

6.5.4 Namizni tenis

Namizni tenis je dvoranska igra, za katero pa ni potrebna športna dvorana, temveč malo večji in primerno svetel prostor. Je zelo primerna igra za psihofizično sprostitev vadečih. Pri igri sodeluje ves gibalni aparat in obremenitev je enakomerno porazdeljena na ves organizem. Igra je primerna za vse starostne kategorije. Za igro potrebujemo lopar, žogico, mrežico in mizo, postavljeno v primerno velik in osvetljen prostor. Potrebna je običajna športna oprema ter primerni športni copati.

Z namiznim tenisom se v Športnem društvu Voličina ukvarjajo vse od leta 1983, ko so se člani udeležili različnih tekmovanj in turnirjev po tedanji občini Lenart. Ekipa Voličine je tega leta zasedla v rekreacijski ligi drugo mesto.

Vadba namiznega tenisa poteka dvakrat tedensko in je strokovno vodena, vendar nekateri člani vadijo le enkrat tedensko. Za strokovno vodstvo skrbi dolgoletni učitelj športne vzgoje Jože Barta. Udeležujejo se Slovenjgoriške rekreativne lige v namiznem tenisu in turnirjev po severovzhodni Sloveniji. Aktivnih članov je 15 in so stari od 15 let pa vse do 58 let.

6.5.5 Aerobika

Aerobika vse bolj oblikuje sodobno podobo športa in med vsemi rekreativnimi oblikami telesne aktivnosti zaseda posebno mesto, saj s svojo množičnostjo in načinom vadbe ob glasbeni spremljavi privablja vedno večje število ljudi, predvsem žensk.

Cilji rekreativne aerobike so predvsem pridobivanje oz povečanje funkcionalnih sposobnosti srčno-žilnega in dihalnega sistema, motoričnih sposobnosti ter takšnih osebnostnih lastnosti, ki ugodno vplivajo na samozavest in s tem tudi na samopodobo. Naštetim ciljem primerno avtorji novih oblik tega športa izbirajo gibalne strukture, ki vplivajo na krepitev vseh večjih mišičnih skupin in na izboljšanje koordinacijskih sposobnosti. Ker traja vadba dovolj dolgo in ker je intenzivnost obremenitve dovolj velika, učinkuje praviloma aerobno, krepi notranje organe in razvija aerobno vzdržljivost (M. Zagorc, 1996)

V Športnem društvu Voličina obiskuje aerobiko 20 deklet, ki so razdeljene v dve skupini in poteka enkrat tedensko, kar je premalo za vzdrževanje, kaj šele večanje funkcionalnih sposobnosti. Vadba poteka v zimskem času enkrat tedensko zaradi prostorske stiske, ko je športna dvorana najbolj zasedena. Zato se v društvu že vse poletje ukvarjajo s tem da, bi dekletom omogočili dva termina. Vadba je strokovno vodena in jo vodi diplomantka Fakultete za šport Petra Cvikl.

6.5.6 Odbojka na mivki

Odbojka na mivki se je v občini Lenart začela igrati leta 1995 v Lenartu. Na turnirjih, ki so bili organizirani, je vedno sodelovalo nekaj ekip iz Voličine. Tako so se člani Športnega društva Voličina leta 1999 odločili za popestritev ponudbe društva z izgradnjo igrišča za odbojko na mivki.

Aktivnih članov, ki igrajo, je 35. Vadba ni strokovno vodena, vendar za pomoč ali kakšne informacije pri organizaciji turnirjev odbojke na mivki v društvu skrbi prof. športne vzgoje Petra Fišer. Za igranje ni določenih terminov, ampak si člani rezervirajo igrišče v gostinskem lokalu, kjer je tudi tedenska igralna lista, v katero se lahko člani vpišejo.

Slika 8: igrišče za odbojko na mivki (arhiv ŠD Voličina)

V poletnih mesecih v času dopustov je tudi veliko povpraševanje po prostih terminih igralcev odbojke na mivki, ki niso člani društva. Cena najema igrišča za nečlane društva je določena v ceniku najema igrišč in se poravnava v lokalu društva. Društvo organizira na leto dva do tri članske turnirje in en turnir odprtega tipa. Seveda je odbojka na mivki prisotna tudi na tradicionalnem Športnem dnevu, kjer so ekipe mešane.

6.5.7 Košarka

Podatki o igranju košarke segajo v leto 1978. Ekipa Voličine se je udeležila občinskega prvenstva v košarki. Vodji ekipe sta bila Janko Bezjak in Marjan Erman. Vrsto let je ekipa Voličine igrala v medobčinski košarkarski ligi, vendar zaradi težav, ki so se pojavile zaradi neresnosti, so bili leta 1991 iz nje izključeni. Leta 1982 so košarko igrale tudi starejše pionirke in v občinski rekreacijski ligi zasegle tretje mesto. Nekaj tekem so odigrale tudi članice. Žal pa je ženska košarka prenehala delovati po nekaj sezonah.

Košarka v Športnem društvu Voličina igrajo v športni dvorani osnovne šole in na zunanjem igrišču. Vadba poteka dvakrat tedensko in ni strokovno vodena. Vpisanih je dvajset vadečih, vendar jih redno obiskuje vadbo dvanajst do štirinajst igralcev.

Slika 9: zunanje igrišče za košarko (arhiv ŠD Voličina)

6.5.8 Otroški program

Gibanje je osnova otrokovega razvoja. Z njim je pogojeno zaznavanje okolice, časa, prostora in samega sebe. Ko začne otrok obvladovati svoje roke, noge in trup, občuti veselje, varnost in si pridobi samozavest. Gibanje je za otroka glavna dejavnost, preko katere se razvijajo tudi njegove intelektualne, socialne in druge sposobnosti. Gibanje je otrokova osnovna potreba in njegova razvojna funkcija, ki je v prvih letih povsem v ospredju.

Otroški program je namenjen otrokom starih 5, 6 in 7 let. Športne vsebine, preko katerih dosega zastavljene cilje, so elementarne igre, osnovna motorika, gimnastična abeceda, igre z žogo. Praktične vsebine pa so gimnastične vaje, proste gimnastične vaje, lovljenja, teki, skupinski teki, skoki, meti, kotaljenja, nošenja, plazenja, lazenja, prevali, premagovanje ovir ter preskoki.

Otroški program v Športnem društvu obiskuje 15 otrok. Vadba poteka enkrat tedensko in je strokovno vodena pod vodstvom vzgojiteljice Irene Žabčič.

6.5.9 Atletika

V ŠD Voličina se z atletiko aktivno ukvarja 15 mladih atletov. Ukvarjajo se predvsem s teki. Vadba je strokovno vodena. Za strokovno vadbo skrbi Damjan Rojko, ki je bil v mladih letih

aktivni atlet. V športnem parku Voličina je 60 meterska atletska steza , ki jo uporabljajo za vadbo. Udeležujejo se raznih tekmovanj na območju Štajerske.

Tek je, kot sestavni del atletike osnova vsem ostalim športom. Poleg hoje, plavanja in kolesarjenja je tek primeren za vsa obdobja življenja. S tekom izboljšujemo in ohranjamo funkcionalne sposobnosti. Tečemo lahko spomladi, poleti in jeseni ter ob dovolj dobri opremi tudi pozimi in ob vsakem vremenu. Je ena najcenejših oblik rekreacije.

Organizirane tekaške vadbe v društvu še niso izvedli, zagotovo pa je to aktivnost, s katero se člani društva nedvomno ukvarjajo. Vsako leto se nekaj članov društva udeleži maratona Treh src v Radencih, kjer jih večina preteče 10 km, tisti bolj pripravljeni pa 21 km.

6.5.10 Športni dan

Začetek te tradicionalne prireditve sega v leto 1999, ko je bila v petek, 22. 9. 1999, otvoritev igrišč v Športnem parku Voličina. Na ta dan so v društvu priredili Športni dan v Slovenskih goricah, ki je postal tradicionalen. Prireditve, ki jo ob mnogih športnih aktivnostih, zaznamuje tudi veselo druženje sodelujočih, se iz leta v leto udeležuje vse več ekip, kar je dokaz, da si tako aktivni kot rekreativni športniki želijo tovrstnega druženja.

Slika 10: otvoritev igrišč v Športnem parku Voličina leta 1999 (arhiv ŠD Voličina)

Športne aktivnosti, na katere se udeleženci prijavijo, so: balinanje moški, balinanje ženske, košarka trojke, odbojka na mivki, tenis dvojice moški, tenis dvojice ženske, mali nogomet člani, mali nogomet veterani. Iz tabele 9 je razvidno, da je bilo vsako leto več ekip in pa seveda tudi več udeležencev. Izjema je leto 2005, ko je prireditelj motilo slabo vreme. Največje število ekip se prijavi na mali nogomet, balinanje in tenis. Tako je leta 2006 sodelovalo 20 nogometnih ekip, 21 teniških ekip, 18 moških in 3 ženske ekipe in 36 balinarskih ekip, 16 moških in 10 ženskih ekip.

Tabela 10: rast števila ekip in udeležencev

LETO	ŠT. EKIP	ŠT. UDELEŽENCEV
1999	20	125
2000	30	150
2001	42	220
2002	55	300
2003	61	350
2004	67	390
2005	59	320
2006	82	460
SKUPAJ	416	2315

Tako množičen odziv pomeni, da je takšen dan zadetek v polno, saj je organizacija prireditve na zelo visokem nivoju. To potrjuje tudi vsakoletna udeležba vedno večjega števila udeležencev. Velik del uspeha Športnega dne pa omogočajo sponzorji in donatorji s svojimi prispevki.

6.6 NAČRT IN PROGRAM DELA V PRIHODNJE

V Športnem društvu Voličina je poglobljena naloga v prihodnje nadaljnje urejanje športnega parka in pridobivanje novih članov, predvsem mladih. Letni plan društva zajema redne sestanke upravnega odbora, okvirno določitev datumov za organizacijo turnirjev, finančni plan, plan dela sekcij in okvirno število vadečih po posameznih sekcijah ter organizacijo tradicionalnega športnega dne.

V prihodnje je eden od glavnih ciljev obnova ograje okrog malega nogometnega igrišča, ki je že v zelo slabem stanju. Glede na popularnost malega nogometa v Voličini je v planu postavitev tribune ob igrišču. Tribuna bi bila na severni strani igrišča ob cesti, ki vodi skozi kraj. Tako bi tudi zmanjšali hrupa avtomobilov. V planu je tudi postavitev mreže, ograje okrog celotnega športnega parka in posaditev grmičevja po njegovem vzhodnem in južnem delu, ki mejita na kmetijsko zemljišče.

V športnem parku bo potrebno v naslednjih letih poskrbeti za izgradnjo slačilnic s sanitariji in tuši. Sanitariji sicer so v gostinskem lokalom, med tem ko ni prostora, kjer bi se vadeči lahko preoblekli in stuširali. Ob večjih prireditvah in ligaških tekmovanjih so na razpolago slačilnice v bližnji športni dvorani osnovne šole.

V planu naslednjih let je ureditev lastnega prostora za igranje namiznega tenisa. Izkoristil, bi prostor za gostinskim lokalom, kjer je skladišče lokala. Prostor je primerno velik, poskrbeti bi bilo treba le za dodatno osvetlitev z vgradnjo dodatnega okna in luči. Zdaj se namizni tenis igra v športni dvorani osnovne šole, kjer pa je potrebno poravnati stroške najema dvorane. S svojim lastnim prostorom bi se stroški članov zmanjšali.

V načrtih ŠD Voličina je tudi izgradnja otroškega igrišča za predšolske otroke, ki bi jo seveda lahko uporabljali tudi starejši otroci. V uporabo ne bi bil samo otrokom članov športnega društva, ampak vsem otrokom Voličine in okolice. Uporabljali bi ga tako otroci iz bližnjega vrtca kot osnovne šole. Igrišče bo urejeno tako, da bo omogočalo otrokom tudi v manj primernih vremenskih razmerah izvajanje različnih aktivnosti. Omogočalo bo naravna gibanja: plezanje, guganje, hojo po stopnicah, spuščanje po toboganu, spenjanje po vrvi. S temi naravnimi gibanji bi otroci razvijali koordinacijo gibanja, ravnotežje, moč, spretnost, upoštevanje pravil in podobno.

Svoje načrte v prihodnje imata tudi sekciji za balinanje in mali nogomet. Pri balinanju si bodo prizadevali za delo z mladimi, ki bi jih vključili v nove discipline, kot sta hitrostno in natančno zbijanje ter igra v krog. Moška ekipa ima cilj v naslednjih letih ostati v II. ligi in se v obdobju petih let uvrstiti v I. balinarsko ligo. Pri malo nogometaših je glavni cilj ostati v II. MNSL ter delo z mladimi, predvsem z otroki starimi od 8 do 12 let.

7.0 ZAKLJUČEK

Občina Lenart je srednje velika občina, ki jo sestavljajo štiri krajevne skupnosti. Leži v osrednjih Slovenskih goricah, katerih središče je prav mesto Lenart. Občina ima dobro razvito gospodarstvo, osrednjo vlogo pa zavzemajo podjetja in pa kmetijstvo z vinogradništvom in govederejo. Geografsko-klimatske značilnosti občine se kažejo v gričevnatem svetu na eni strani in v rečnih dolinah na drugi strani ter v kontinentalnem podnebjju, ki v marsičem vpliva na športno dejavnost prebivalcev, še zlasti pri aktivnostih na prostem.

Šport v občini Lenart ima dolgo in bogato zgodovino. Začetki segajo v leto 1908, ko je bilo ustanovljeno Telovadno društvo Sokol pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. Skozi zgodovino so se društva v občini večkrat preimenovala. Od leta 1949 do leta 1980 so se ustanavljali TVD Partizan. Leta 1991 pa so se TVD Partizan preimenovali v Športna društva. Vsa športna društva in klubi v občini Lenart so člani Športne zveze Lenart. Pod njenim okriljem v občini deluje kar nekaj uspešnih športnih klubov in društev. Omeniti velja Kolesarski klub TBP Lenart, Twirling, plesni in mažoretni klub Lenart, Košarkarski klub Lenart, Planinsko društvo Hakl in Planinsko društvo Lenart, ŠD Lenart in nenazadnje ŠD Voličina. Občina Lenart financira športna društva preko javnega razpisa, na katerega se društva prijavijo. Na vseh osnovnih šolah v občini delujejo šolska športna društva. Med pomembnejše športne prireditve spadajo Turističnorekreativni kolesarski maraton Štiriperesne deteljice, Športni dan v športni dvorani Lenart, tek ob Trojiškem jezeru, tradicionalni turistično rekreativni planinski pohod na Zavrh in pa Športni dan v Slovenskih goricah. Klubi in društva razpolagajo s 37 športnimi objekti v velikosti 30366m² površin.

Športno društvo Voličina je v KS Voličina natančneje v kraju Voličina ob cesti, ki pelje skozi kraj. Ima zelo dolgo in zanimivo zgodovino. Društvo razpolaga s sedmimi lastnimi objekti: asfaltnim rokometnim igriščem, igriščem za tenis, igriščem za odbojko na mivki, baliniščem štirih stez, atletsko stezo in s travnatim več namenskim igriščem ter športno dvorano osnovne šole. Skupna površina vseh objektov znaša 3055m². To predstavlja 10% vseh športnih površin v občini. Društvo sestavlja skupščina društva, upravni odbor, nadzorni odbor in disciplinska komisija. V dejavnost društva je včlanjenih 212 članov, od tega 140 moških in 72 žensk. Največ članov društva je starih od 19 do 40 let (33%). Največ članov vadi dvakrat tedensko

(56%), zanimivo pa je da trikrat ali več vadi 21% članov. V otroški program je vključenih 15 otrok.

ŠD Voličina spada v model športnega društva z mešano vsebino in je heterogena organizacija. V društvu se tekmovalno ukvarjajo z malim nogometom in balinanjem. Njihova športnorekreativna ponudba je pestra in raznolika. Dejavnosti, ki jih izvajajo, so: tenis, namizni tenis, aerobika, planinski pohodi, košarka, odbojka na mivki. V program društva je vsako leto predvidena športno rekreativnaprireditvev Športni dan v Slovenskih goricah, ki je postala tradicionalna.

Športno društvo Voličina je tesno povezano tako s svojo krajevno skupnostjo kot s samo občino. Te povezave se kažejo v občasnih srečanjih, kot so pomembne obletnice, prazniki ali kakšne druge skupne akcije, sodelovanje pa se je že od nekdanj kazalo v izmenjavi kadrov in pri organizaciji raznih športnorekreativnih in drugih prireditev. Povezuje se na področju turizma, kulture, sodeluje z osnovno šolo Voličina. Veliko sodeluje s športno zvezo Lenart, v kateri ima svojega predstavnika v predsedstvu zveze.

Smeri razvoja športne ponudbe in načrti vzdrževanja in obnove igrišč so začrtani v nekaterih projektih društva. Omeniti je potrebno projekt izgradnje slačilnic, tribune in otroškega igrišča za predšolske otroke. Projekti, ki bodo nedvomno zapolnili pomanjkljivosti v Športnem parku Voličina. Poglavitna naloga društva v prihodnje bo še vedno pridobivanje novih članov, predvsem mladih, ter urejanje športnega parka. Število članov se bo večalo le z urejenim in članom prijaznim športnim parkom ter s pestro športnorekreativno ponudbo, kar je tudi poglavitni namen društva. Torej širiti zanimanje za šport tako v krajevni skupnosti kot v občini in širši okolici.

Vsak človek svobodno odloča o svojem prostem času, potrebna je le volja za rekreacijo. Komur je rekreacija vrednota in jo neguje od mladih let, bo največkrat izbral šport za sproščanje in urjenje lastnega duha. Zelo pomembno vlogo pri izbiri športne rekreacije pa imajo športna društva. Športna društva ponujajo šport ne le za zdravje, temveč za druženje in prijateljstvo. Poslanstvo društva je omogočiti vsem, ki si tega želijo, skrbno načrtovano, varno in zdravo ukvarjanje s športom in pritegniti ter prepričati čim več ljudi, da je ukvarjanje s športom v njihovo dobro. Zato naj bo to vodilo v optimističen jutri z bogatim duhovnim življenjem kot rezultat rednega športnega udejstvovanja.

8.0 LITERATURA

8.1 Citirani viri

Barbarič, K, Berčič, H., Jeromen T., Pinter, B., Smrdu, M., Tušek, M. (2005). Psihologija športne rekreacije. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Berčič, H. (2006). Pomen in vloga športnih društev pri razvoju in udejanjanju kakovostnega življenjskega sloga prebivalstva Slovenije. V H. Berčič (ur.), Zbornik 6. Slovenskega kongresa športne rekreacije. Ljubljana: Športna unija Slovenije, 6-12.

Lipič, D. (ur.). Po desetih letih. Sv. Trojica: PD Hakl.

Matoh, J (2006). Prostovoljstvo – nacionalna vrednota. V H. Berčič (ur.), Zbornik 6. Slovenskega kongresa športne rekreacije. Ljubljana: Športna unija Slovenije, 20-22.

Šugman, R. (1998). Organiziranost športa doma in v svetu. Ljubljana: Fakulteta za šport.

Toš, M. (1998). Sokolsko društvo Lenart: 1908-1998. Lenart v Slovenskih goricah: Občina Lenart.

Toš, M. (ur.). (2000). Lenarški zbornik. Lenart: Občina Lenart.

Toš, M. (ur.). 1996). Zbornik občine Lenart: izdano ob 800 letnici prve pisne omembe Lenarta. Lenart: Občina Lenart.

Zagorc, M. (1996). Aerobika. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

8.2 Uporabljeni viri

Berčič, H. (2001). Športna rekreacija v funkciji kakovosti življenja prebivalcev Slovenije. V H. Berčič (ur.), Zbornik 2. Slovenskega kongresa športne rekreacije. Ljubljana: Športna unija Slovenije, 9-21.

Berčič, H. (2002). Dinamika razvoja športne rekreacije v Sloveniji in strateške usmeritve 2002-2006. V H. Berčič (ur.), Zbornik 3. Slovenskega kongresa športne rekreacije. Ljubljana: Olimpijski komite Slovenije, 6-22.

Berčič, H., Sila, B. (2004). Športna rekreacija (šport za vse) v družini kot osnova za pozitivne razvojne trende na področju športne rekreacije v Sloveniji. V H. Berčič (ur.), Zbornik 5. Slovenskega kongresa športne rekreacije. Ljubljana: Športna unija Slovenije, 8-23.

Berčič, H. (1980). Zasnova programa na področju športne rekreacije. Ljubljana: Univerza Edvarda Kardelja, Visoka šola za telesno kulturo v Ljubljani.

Bergar, I. (2002). Namizni tenis v šoli: priročnik za športne pedagoge v osnovnih, srednjih šolah in fakultetah. Ljubljana: Samozaložba.

Crnek, D. (2004). Delovanje športnega društva v luči družbenih, socialnih in ekonomskih pogojev današnjega časa. V H. Berčič (ur.), Zbornik 5. Slovenskega kongresa športne rekreacije. Ljubljana: Športna unija Slovenije, 32-35.

Mencigar, A. (2001). Analiza in perspektive razvoja športne rekreacije v občini Lenart. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

Petrovič, K., Doupona, M. (1996). Sociologija športa. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.

Petrovič, K., Sila, B., Ambrožič, F., Doupona, M. (1996). Športno rekreativna dejavnost v Sloveniji 1996. Ljubljana, Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

9.0 TABELE IN SLIKE

TABELE:

	Stran:
Tabela 1: gibanje prebivalstva.....	23
Tabela 2: športni objekti.....	27
Tabela 3: število strokovnih delavcev glede na športno panogo.....	28
Tabela 4: športne površine ŠD Voličina.....	43
Tabela 5: struktura članov po spolu.....	44
Tabela 6: struktura članov po starosti.....	44
Tabela 7: število redno aktivnih po športnih panogah.....	45
Tabela 8: pogostost vadbe.....	46
Tabela 9: uvrstitve v 2. slovenski ligi.....	47
Tabela 10: rast števila ekip in udeležencev.....	55

SLIKE:

	Stran:
Slika 1: članska izkaznica Franca Ploja iz leta 1955.....	37
Slika 2: ekipa malega nogometa TVD Partizan v 70-ih letih.....	38
Slika 3: travnato in asfaltno igrišče v Voličini v 70-ih letih.....	39
Slika 4: tekmovanje v smučarskih skokih na 30 metrski skakalnici v 80-ih letih.....	40
Slika 5: udeleženci zaključnega turnirja z navijačicami leta 2004.....	47
Slika 6: notranjost balinišča.....	49
Slika 7: teniško igrišče ŠD Voličina.....	50
Slika 8: igrišče za odbojko na mivki.....	52
Slika 9: zunanje igrišče za košarko.....	53
Slika 10: otvoritev igrišč v Športnem parku Voličina leta 1999.....	54